

Život Cirkvi

Ročník 15

20/2009

**XII. apoštolská cesta Benedikta XVI.
do Jordánska a Svätej zeme**

XII. apoštolská cesta Benedikta XVI. do Jordánska a Svätej zeme

Vatikán (8. mája, RV) – XII. apoštolská cesta Benedikta XVI. – „púť pokoja“ sa dnes začala odletom Svätého Otca z rímskeho letiska Fiumicino o 9.30. hod. Prílet do Ammanu – hlavného mesta Jordánska je naplánovaný na 14.30 hod. miestneho času (13.30 hod. nášho času). Let, ktorý má viac ako 2 300 km potrvá štyri hodiny.

Po prilete na letisko Queen Alia v Ammane mal Svätý Otec na programe uvítaciu ceremóniu, počas ktorej ho privítal apoštolský nuncius v Jordánsku, arcibiskup Francis Assisi Chulikat, ktorý je tiež zodpovedný za protokol a jordánsky kráľ Abdallah II. s manželkou.

Príhovor počas uvítacej ceremónie

S veľkou radosťou pozdravujem všetkých vás, ktorí ste tu prítomní na začiatku mojej prvej návštevy Blízkeho východu od môjho zvolenia na apoštolský stolec. Som šťastný, že môžem vkročiť na pôdu Jordánskeho hášimovského kráľovstva, na zem tak bohatú z hľadiska histórie, vlast' takých početných antických civilizácií, a tak hlboko poznačenú náboženským významom pre židov, kresťanov a moslimov“ - toto boli prvé slová Svätého Otca po prilete na letisko Queen Alia v Amáne v Jordánsku. Potom sa poďakoval kráľovi Abdallahovi II. za jeho milé úvodné slová a zablahoževal mu k tomuto roku, ktorý je 10. výročím jeho nástupu na trón. Pozdravil aj všetkých členov kráľovskej rodiny a vlády, ako aj celý národ, ďalej biskupov, najmä tých, ktorí sú zodpovední za pastoračiu v Jordánsku. Potom pokračoval:

„Prichádzam do Jordánska ako pútnik, aby som si uctil sväté miesta, ktoré zohrali takú dôležitú úlohu v kľúčových udalostiach biblických dejín. K vrchu Nebo Mojžiš viedol svoj ľud, aby sa pozrel na zem, ktorá sa stala jeho domovom a tu aj zomrel a bol pochovaný. V Betánii Ján Krstiteľ hlásal a svedčil o Ježišovi, ktorého pokrstil vo vodách rieky, ktorá dala meno tejto zemi. Počas nasledujúcich dní navštívim

obe tieto sväté miesta a teším sa z toho, že požehnám základné kamene chrámov, ktoré vyrastú na tomto tradičnom mieste krstu Pána. Možnosť, že katolícke spoločenstvo v Jordánsku môže vybudovať verejné miesta úcty, je znakom rešpektu tejto krajiny pre náboženstvo a v mene katolíkov chcem vyjadriť, ako veľmi si vážim túto otvorenosť. Náboženská sloboda je základným ľudským právom a je aj mojou vrúcnou nádejou a modlitbou, aby rešpekt pre nedotknuteľné práva, dôstojnosť každého muža a ženy boli ešte viac potvrdené a chránené nielen na Blízkom východe, ale v každej časti sveta.“

Potom Svätý Otec povedal, že návšteva v Jordánsku bude pre neho príležitosťou vyjadriť rešpekt pre moslimské spoločenstvo a prejavíť úctu vedúcej úlohe kráľovi pri podporovaní lepšieho chápania islamu. Spomenul tiež, že teraz, keď prešlo niekoľko rokov od publikovania Amánskeho posolstva a medzináboženského posolstva v Amáne, môžeme povedať, že tieto aktivity dosiahli dobré výsledky pri podpore spájania západného sveta a moslimského vyvrátiac tak názory tých, ktorí považujú za nevyhnutné násilie a konflikt. Potom vyzdvihol Jordánske kráľovstvo z hľadiska jeho iniciatív nasmerovaných na podporu pokoja na Blízkom východe a vo svete, ako aj pri podpore dialógu medzi náboženstvami, úsilia pri hľadaní správneho rozhodnutí v izraelsko-palestínskom konflikte, ako aj ich pomoc pri prijímaní utečencov z blízkeho Iraku.

Po uvítacej ceremónii na letisku v Amáne pokračoval program Svätého Otca návštevou centra pre postihnutých „Regina Pacis“. Pri návšteve ho sprevádzal latinský patriarchálny vikár Mons. Salim Sayegh. Svätý Otec sa následne odobral do chrámu, kde sa stretol s mladými a pracovníkmi centra a všetkým sa prihovoril.

V úvode vyjadril veľkú radosť a okrem prítomných pozdravil aj ich rodiny, kdekoľvek sa nachádzajú. Pozdravil tiež patriarchu Fauda Twala a poďakoval sa mu za jeho slová, pričom tiež osobitne vyzdvihol prítomnosť Mons. Sayegha, ktorý sa prácou v tomto centre zaslúžil o jeho rozšírenie. V neposlednom rade pozdravil aj prítomných mladých, ktorí sa s veľkou radosťou a aplauzom zhromaždili na priestranstve pred centrom.

„Ako viete, návšteva tohto centra našej Panej Pokoja tu v Amáne je prvou zastávkou na mojej púti. Tak ako nespočetné tisíce pútnikov predou mnou, som to teraz ja, ktorý chce uspokojiť svoju hlbokú túžbu dotknúť sa a nabráť posilu z miest, kde Ježiš žil a ktoré boli posvätené jeho prítomnosťou, aby som si ich tak uctil. Od apoštolských čias bol Jeruzalem hlavným cieľom putovania kresťanov, ale ešte predtým v antickej Blízkom východe budovali národy Semitov sväté miesta, aby tak poukázali a pripomenuli si Božiu činnosť a prítomnosť.“

Potom Svätý Otec povedal, že každý z nás je pútnikom, všetci sme plánom na Božej ceste. Iste

– dodal Benedikt XVI. – neraz sa pozeráme doza-
du na ceste života, neraz so žiaľom, či výčitkami,
často však s vďačnosťou a ocenením – ale pozerá-
me sa aj dopredu, často s úzkosťou a nepokojom,
v očakávaní a nádeji, vediac, že sú tu aj ďalší,
ktorí nás povzbudzujú na ceste. Potom Svätý Otec
dodal, že vie, aká bola cesta pre mnohých mla-
dých, ktorí prišli do centra - plná utrpenia a skú-
šok a pokračoval:

„Priatelia, ja neprichádzam ako niekdajší pútnici
s darmi, ja prichádzam jednoducho s úmyslom a ná-
dejou: modliť sa za drahocenný dar jednoty a pokoja
ešte osobitnejšie pre Blízky východ. Pokoj pre jednot-
livcov, pre rodičov a deti, pre spoločenstvá, pokoj pre
Jeruzalem, pre Svätú zem, pre oblasť, pokoj pre celú
ľudskú rodinu, pokoj trvácny, založený na spravodli-
vosti, integrite, súcite, pokoj, ktorý pramení z pokory,
z odpustenia a hlbokého želania - žiť v harmónii ako
jeden celok.“

Osobitne sa potom Svätý Otec prihovril mladým
slovami, že stojac medzi nimi cíti silu pochádzajúcu
od Boha: „Vaša skúsenosť bolesti, vaše svedectvo,
vaše rozhodnutie pri prekonávaní prekážok, s ktorými
sa stretávate, ma povzbudzujú, aby som veril, že utrpe-
nie môže byť zmenou k lepšiemu“ – dodal Svätý Otec
a všetkých vyzval, aby sa každý deň modlili za svet,
a osobitne im zveril špeciálnu úlohu, aby sa modlili za
každý deň jeho putovania, za jeho duchovnú obnovu
v Pánovi a za obráteniu srdca k odpusteniu a solidar-
nosti, ktoré sú vlastné Bohu, aby tak – ako dodal -
„moja nádej – naša nádej – za jednotu a pokoj vo svete
priniesla hojné ovocie.“

-ls, sg-/ snímka RV

Médiá o návšteve pápeža Benedikta XVI. vo Svätej zemi

Vatikán (8. mája, RV) – O návšteve Benedikta XVI.
vo Svätej zemi informujú mnohé izraelské denníky.

Národný denník Addustour venoval príchodu
Benedikta XVI. článok na prvej strane pod titulom:
„Kráľ a kráľovná sú prvými, ktorí príjmu Svätého
Otca“. Ďalej denník pokračuje na ďalších stranách
zmienkou o prvej zástavke pápeža v Centre „Regina
Pacis“ pre mladých a hendikepovaných a zdôrazňu-
je význam tohto Centra.

Ďalší domáci denník Al arab Alyawm tiež začína
návštevou Svätého Otca. Hovorí o prípravách a bez-
pečnosti zo strany Ministerstva vnútra a pokračuje
programom 30 návštev pápeža Benedikta XVI. po-
čas jeho púte, pod titulom: „Návšteva Svätého Otca
žiada pokoj na Strednom Východe.“

Národný denník Alghad, venuje osem strán
návšteve Svätého Otca, doplnené veľkou obrazo-

vou prílohou, zvlášť fotografiou na prvej strane,
kde zobrazuje Svätého Otca s kráľom Abdullahom
II. počas jeho návštevy vo Vatikáne. Ďalšie strán-
ky denník venuje programu návštevy Svätého Otca
v Ammáne. Národný denník Al Rai začal návštevu
Svätého Otca v Ammáne doloženou o obrazovú
prílohou.

Aj Televízia od raných hodín rozprávala na mno-
hých programoch o návšteve Svätého Otca. Na je-
denom jordánskom programe dnes hosťoval páter
Rif'at Bader, kde zdôraznil dôležitosť pápežovej
apoštolskej cesty, tak pre vzťahy s moslimským
svetom ako aj pre bilaterálne vzťahy medzi Jordán-
skom a Vatikánom. Zmienil sa aj o iných motívoch,
napr. vzťahu k mladým.

-mp-

Hovorca Svätej stolice Federico Lombardi SJ o témach otázok novinárov na palube lietadla

Počas letu z Ríma do Svätej zeme pápež Benedikt
XVI. na palube lietadla tradične odpovedal na nie-
koľko otázok novinárov. Hovorca Svätej stolice páter
Federico Lombardi SJ v rozhovore priblížil niektoré
ich okruhy a odpovede Svätého Otca.

„Svätý Otec odpovedal na niektoré otázky, ktoré
sa týkajú základných tém tejto cesty. Prvou je téma
služby pokoju. Otázka teda smerovala k tomu, ako
chce Svätý Otec konkrétne touto cestou pomôcť k po-
koju. Povedal, že sú tri spôsoby, ktorými mu možno
poslúžiť a to modlitbou, pri ktorej sa celý kresťanský
národ zjednotí s ním a bude prosieť Boha o dar poko-
ja. Potom je to formovanie vedomia, na skutočných
hodnotách a na hodnote pokojného spolunažívania,
vo vzájomnom rešpekte medzi ľuďmi a národmi. Na-
pokon, veľmi významnou bude aj téma rozumu, ale-
bo výzva všetkým ľuďom, aby boli rozumní a žili vo
vzájomnom rešpektovaní a pokoji. A toto sa mi zdá
dosť dôležitou témou tohto pontifikátu a témou, ktorá
bude dominovať u Svätého Otca v týchto dňoch.“

Ďalšie otázky novinárov sa týkali dialógu, či už so
židovstvom, ako aj s islamom. Svätý Otec spomenul,
že on sám bol medzi zakladajúcimi členmi inštitú-
cie venovanej práve dialógu medzi tromi najväčšími
náboženstvami, ktoré sa odvolávajú na Abraháma.
O prijatí kráľom v Jordánsku krátko po prilete páter
Lombardi povedal:

„Príhovor kráľa Jordánska bol významný, pretože
bol spontánny, srdečný, vŕcný. Vidieť, ako povedal
aj Svätý Otec vo svojom príhovore, že tu je tradi-
cia založená na dialógu a snaha o rozvoj islamskej
kultúry smerom k spoločným hodnotám, aj s inými
národmi, inými kultúrami.“

-sg-

Svätý Otec vystúpil na horu Nebo

Jordánsko (9. mája, RV) – Program druhého dňa návštevy Svätého Otca v Jordánsku sa začal ráno o 8.30 hod. miestneho času, keď Svätý Otec vystúpil na horu Nebo, ktorá leží na transjordánskej plošine približne 25 kilometrov juhovýchodne od Ammánu a z ktorej uvidel Mojžiš zaslúbenú zem.

foto: CPP

Benedikt XVI. navštívil na hore Nebo starovekú baziliku zasvätenú Mojžišovi, ktorá bola postavená v 4. storočí na základoch predošlého pamätníka z klasického obdobia. Svätý Otec sa tam stretol s generálnym ministrom rádu menších bratov konventuálov - minoritov, Josém Rodríguezom Carballomv a následne predniesol svoj príhovor, v ktorom sa na prítomných obrátil slovami:

Na tomto svätom mieste, zasvätenému pamiatke Mojžiša, vás všetkých srdečne pozdravujem v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi. Ďakujem otcovi José Rodríguezovi Carballovi, generálnemu ministrovi Rádu Menších bratov, za jeho srdečné privítanie. Využijem túto príležitosť na vyjadrenie mojej vďaky, a vďaka celej svätej Cirkvi, Menším bratom za ich mnohoročnú prítomnosť na týchto miestach, radostnú vernosť charizme Svätého Františka a ich šľachetnú starostlivosť o duchovné a materiálne blaho miestnych kresťanských komunít a nepočítateľného množstva pútnikov, ktorí každoročne navštevujú Svätú Zem. S osobitou vďačnosťou chcem pripomenúť zosnulého Otca Michele Piccirilla, ktorý zasvätil svoj život štúdiu kresťanských dejín a je pochovaný na tomto posvätnom mieste, ktoré veľmi miloval.

Je správne, aby moja púť začala na tomto mieste, odkiaľ sa Mojžiš zďiaľky pozeral na Zaslúbenú zem. Nádherný výhľad, ktorý sa nám otvára z esplanády tohto chrámu nás pozýva k zamysleniu nad týmto prorockým videním, ktoré záhadne obsiahlo veľký plán spásy, ktorý Boh pripravil pre svoj ľud. Bolo to práve v údolí Jordánu, rozprestierajúceho sa pod nami, kde v plnosti času mal prísť Ján Krstiteľ pripraviť cestu Pánovi. Bolo to vo vodách rieky Jordán, kde sa Ježiš, po Jánovom krste, ukázal ako Otcov milovaný Syn, a pomazaný Duchom Svätým, začal svoje verejné pôsobenie. A od Jordánu sa Evanjelium šírilo, najprv v učení a zázrakoch samotného

Krista, a neskôr, po Jeho zmŕtvychvstaní a zoslaní Ducha Svätého na Turíce, ho šírili Ježišovi učeníci až po samý kraj zeme.

Tu, vo výškach vrchu Nebo, nás Mojžišova pamiatka pozýva „pozdvihnúť oči“, aby sme s vďačnosťou prijali nielen mocné činy, ktoré vykonal Boh v minulosti, ale aby sme sa tiež pozreli s vierou a nádejou do budúcnosti, ktorú Boh ponúka nám aj nášmu svetu. Tak ako Mojžiša, aj nás Boh zavolať po mene, pozval nás, aby sme podstúpili každodenný exodus od hriechu a otroctva, a vydali sa na cestu k životu a slobode, dávajúc nám nezrušiteľný prísľub, že bude viesť naše kroky. Vo vodách Krstu, sme prešli od otroctva hriechu k novému životu a nádeji. V spoločenstve Cirkvi, Kristovho Tela, očakávame, že uzrieme nebeské mesto, nový Jeruzalem, kde Boh bude všetko vo všetkom. Z tohto svätého vrchu, Mojžiš upriamuje náš pohľad do výšin, k naplneniu všetkých Božích prísľúbení v Kristovi.

Mojžiš pozoroval Zaslúbenú zem zďiaľky, na konci svojej pozemskej púte. Jeho príklad nám pripomína, že aj my sme súčasťou odvekej púte Božieho ľudu v dejinách. V stopách prorokov, apoštolov a svätých, sme pozvaní kráčať s Pánom, pokračovať v jeho poslaní, šíriť svedectvo Evanjelia o všeobecnej Božej láske a Božom milosrdenstve. Sme pozvaní, privítať príchod Kristovho kráľovstva našou láskavosťou, službou chudobným, a našimi snahami byť kvasom zmierenia, odpustenia a mieru vo svete okolo nás. Vieme, že tak ako aj Mojžiš, ani my nemusíme uvidieť úplné naplnenie Božieho plánu počas nášho pozemského života. Avšak veríme, že splnením našej malej úlohy, ktorá nám bola zverená, vernosťou povolaniu, ktoré každý z nás dostal, pomôžeme vyrovať cestu Pánovi a privítať úsvit jeho Kráľovstva. A vieme, že Boh, ktorý odhalil svoje meno Mojžišovi ako záruku, že bude vždy na našej strane (cf. Ex 3,14) dá nám silu vytrvať v radostnej nádeji aj uprostred utrpenia, skúšok a súženia.

Už od najstarších časov, kresťania prichádzali na púť do miest spätých s históriou Vyvoleného ľudu, udalosťami Kristovho života a rodiacej sa Cirkvi. Táto úžasná tradícia, ktorej pokračovaním a potvrdením je moja terajšia púť, je zakotvená túžbou vidieť, dotknúť sa, a zakúsiť v modlitbe a kontemplácii miesta požehnané fyzickou prítomnosťou nášho Spasiteľa, jeho Presvätej Matky, apoštolov a prvých učeníkov, ktorí ho videli vstať z mŕtvych. Tu, v stopách nesmierneho množstva pútnikov, ktorí nás predišli v priebehu storočí, sme vyzvaní hlbšie si uvedomiť dar našej viery a rásť v tomto spoločenstve, ktoré presahuje každú bariéru jazyka, rasy a kultúry.

Dávna tradícia pútnictva k svätým miestam nám tiež pripomína neoddeliteľné puto medzi Cirkvou a Židovským národom. Od začiatku si Cirkev na zemi vo svojej liturgii pripomínala veľké osobnosti patriarchov a prorokov Starého zákona na znak hlbokéj úcty k jednote obidvoch Zákonov. Nech v nás naše dnešné stretnutie vzbudí obnovenú lásku k učeniu Svätého Písma a túžbu prekonať všetky prekážky zmierenia Kresťanov a Židov

vo vzájomnej úcte a spolupráci v službe pokoja, ku ktorému nás vyzýva Božie Slovo!

Drahí priatelia, zhromaždení na tomto svätom mieste, pozdvihnime teraz naše oči a naše srdcia k Otcovi. Pripravujúc sa pomodliť modlitbu, ktorú nás naučil Ježiš, poprosme ho, aby urýchlil príchod jeho Kráľovstva, aby sme uvideli naplnenie jeho plánu spásy, a spolu so svätým Františkom a všetkými pútnikmi, ktorí nás predišli so znakom viery, zakúsili dar nevýslovného pokoja – pax et bonum (pokoj a dobro) – ktoré nás čaká v nebeskom Jeruzaleme.

Svätý Otec tam požehnal základy Univerzity latinského patriarchátu

Potom sa už pápež Benedikt XVI. presunul do mesta Madaba, ktoré je obývané minimálne 4500 rokov a Starý zákon sa o ňom zmieňuje ako o meste Moabitov. Dodajme, že za vlády cisára Diokleciána tam prišlo o život mnoho mučeníkov. Madaba je dnes známa aj ako „mesto mozaík“ a Svätý Otec tam požehnal základy Univerzity latinského patriarchátu v miestnej kresťanskej štvrti, kde sa stretol aj s latinským patriarchom Jeruzalema, Mons. Fouadom Twalom.

„Je to pre mňa veľká radosť posvätiť základný kameň Univerzity v Madabe“ – začal svoj príhovor Svätý Otec.

„Jordánske kráľovstvo si správne za prioritu zvolilo šírenie a zlepšenie výchovy. Viem, že v tomto významnom poslaní je jej veličenstvo, kráľovná Rania mimoriadne aktívna a jej angažovanosť je inšpiráciou pre mnohých. Teším sa z úsilia ľudí dobrej vôle, ktorí sa venujú výchove a s uspokojením zdôrazňujem kompetentnú a kultúrne kvalifikovanú účasť kresťanských inštitúcií, najmä katolíckych a pravoslávnych v tejto činnosti. Toto je to zázemie, ktoré viedlo Katolícku cirkev s podporou jordánskych predstaviteľov k činom pri podpore univerzitnej výchovy v tejto krajine ako aj inde. Táto činnosť je odpoveďou na potreby mnohých rodín, ktoré – spokojné s formovaním, ktoré získali na školách pod vedením náboženskými predstaviteľmi – žiadajú o takúto možnosť aj na univerzitnom stupni.“

Svätý Otec potom vyzdvihol tých, ktorí sa zasadili za túto novú inštitúciu, za ich odvážnu dôveru v dobré vzdelanie, čo je prvým krokom pre osobný rozvoj, ako aj pre pokoj a rozvoj v oblasti. V tomto smere bude univerzita v Madabe vedieť iste zabezpečiť tri dôležité ciele – dodal:

„V rozvoji talentov nasledujúcich generácií študentov, čo ich pripraví na službu širšiemu spoločenstvu, ktorému pozdvihnú životný štandard. Šírenie povedomia medzi študentmi láskou k pravde zasa zabezpečí veľké prilnutie k hodnotám a ich osobnej slobode. A ako ďalšie – táto intelektuálna formácia zošľachtí ich kritické schopnosti, rozptýli ľahostajnosť a predsudky a pomôže im pretrhnúť okúzlenia spôsobené starými a novými ideológiami. Výsledkom takéhoto procesu je univerzita, ktorá nie je len tribúnou pre upevnenie v pravde a v hod-

noty špecifickej kultúry, ale je aj miestom pre pochopenie a dialóg.“

Ako ďalej Svätý Otec povedal, keď podporujeme výchovu, hlásime sa s dôverou k daru slobody. „Zrelá viera v Boha slúži k správnej aplikácii poznania. Veda a technológia ponúkajú neuveriteľné výhody spoločnosti a zlepšujú kvalitu života mnohých ľudí“ – dodal Benedikt XVI. a práve toto označil za cieľ podporovateľov tejto univerzity, ktorej motto znie „Sapientia et Scientia“ – teda múdrosť a veda.

Využitie vedeckého poznania si vyžaduje svetlo etickej múdrosti, aké inšpirovalo Hippokratovu prísahu, Všeobecnú deklaráciu ľudských práv človeka z roku 1948, ženevské dohody a iné medzinárodné kódexy správania – povedala ďalej hlava Katolíckej cirkvi a dodala, že náboženská a etická múdrosť odpovedá na otázky o zmysle a hodnote a zohráva hlavnú úlohu pri profesionálnom formovaní. V tomto duchu Svätý Otec povzbudil kresťanských študentov v Jordánsku a blízkych oblastiach, aby sa zodpovedne vložili do správneho formovania – profesionálneho a morálneho: „Ste povolani stať sa budovateľmi správnej a pokojnej spoločnosti, zloženej z národov rozličného náboženského a etického prostredia“ – dodal Svätý Otec.

Na tomto svätom mieste, zasvätenému pamiatke Mojžiša, vás všetkých srdečne pozdravujem v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi. Ďakujem otcovi José Rodriguezevi Carballovi, generálnemu ministrovi Rádu Menších bratov, za jeho srdečné privítanie. Využijem túto príležitosť na vyjadrenie mojej vďaky, a vďaky celej svätej Cirkvi, Menším bratom za ich mnohoročnú prítomnosť na týchto miestach, radostnú vernosť charizme Svätého Františka a ich šľachetnú starostlivosť o duchovné a materiálne blaho miestnych kresťanských komunit a nepočítaného množstva pútnikov, ktorí každoročne navštívia Svätú Zem. S osobitou vďačnosťou chcem pripomenúť zosnulého Otca Michele Piccirilla, ktorý zasvätil svoj život štúdiu kresťanských dejín a je pochovaný na tomto posvätnom mieste, ktoré veľmi miloval.

Je správne, aby moja púť začala na tomto mieste, odkiaľ sa Mojžiš zďiaľky pozeral na Zasľúbenú zem. Nádhernej výhľad, ktorý sa nám otvára z esplanády tohto chrámu nás pozýva k zamysleniu nad týmto prorockým videním, ktoré záhadne obsiahlo veľký plán spásy, ktorý Boh pripravil pre svoj ľud. Bolo to práve v údolí Jordánu, rozprestierajúceho sa pod nami, kde v plnosti času mal prísť Ján Krstiteľ pripraviť cestu Pánovi. Bolo to vo vodách rieky Jordán, kde sa Ježiš, po Jánovom krste, ukázal ako Otcov milovaný Syn, a pomazaný Duchom Svätým, začal svoje verejné pôsobenie. A od Jordánu sa Evanjelium šírilo, najprv v učení a zázrakoch samotného Krista, a neskôr, po Jeho zmŕtvychvstaní a zoslaní Ducha Svätého na Turíce, ho šírili Ježišovi učenci až po samý kraj zeme.

Tu, vo výškach vrchu Nebo, nás Mojžišova pamiatka pozýva „pozdvihnúť oči“, aby sme s vďačnosťou prijali nielen mocné činy, ktoré vykonal Boh v minulosti, ale aby sme sa tiež pozreli s vierou a nádejou do budúcnosti,

ktorú Boh ponúka nám aj nášmu svetu. Tak ako Mojžiša, aj nás Boh zavolať po mene, pozval nás, aby sme podstúpili každodenný exodus od hriechu a otroctva, a vydali sa na cestu k životu a slobode, dávajúc nám nezrušiteľný prísľub, že bude viesť naše kroky. Vo vodách Krstu, sme prešli od otroctva hriechu k novému životu a nádeji. V spoločenstve Cirkvi, Kristovho Tela, očakávame, že uzieme nebeské mesto, nový Jeruzalem, kde Boh bude všetko vo všetkom. Z tohto svätého vrchu, Mojžiš upriamuje náš pohľad do výšin, k naplneniu všetkých Božích prísľubení v Kristovi.

Mojžiš pozoroval Zasľúbenú zem zďiaľky, na konci svojej pozemskej púte. Jeho príklad nám pripomína, že aj my sme súčasťou odvekej púte Božieho ľudu v dejinách. V stopách prorokov, apoštolov a svätých, sme pozvaní kráčať s Pánom, pokračovať v jeho poslaní, šíriť svedectvo Evanjelia o všeobecnej Božej láske a Božom milosrdenstve. Sme pozvaní, privítať príchod Kristovho kráľovstva našou láskavosťou, službou chudobným, a našimi snahami byť kvasom zmierenia, odpustenia a mieru vo svete okolo nás. Vieme, že tak ako aj Mojžiš, ani my nemusíme uvidieť úplné naplnenie Božieho plánu počas nášho pozemského života. Avšak veríme, že splnením našej malej úlohy, ktorá nám bola zverená, vernosťou povolaniu, ktoré každý z nás dostal, pomôžeme vyrovnáť cestu Pánovi a privítať úsvit jeho Kráľovstva. A vieme, že Boh, ktorý odhalil svoje meno Mojžišovi ako záruku, že bude vždy na našej strane (cf. Ex 3,14) dá nám silu vytrvať v radostnej nádeji aj uprostred utrpenia, skúšok a súženia.

Už od najstarších časov, kresťania prichádzali na púť do miest spätých s históriou Vyvoleného ľudu, udalostami Kristovho života a rodiacej sa Cirkvi. Táto úžasná tradícia, ktorej pokračovaním a potvrdením je moja terajšia púť, je zakotvená túžbe vidieť, dotknúť sa, a zakúsiť v modlitbe a kontemplácii miesta požehnané fyzickou prítomnosťou nášho Spasiteľa, jeho Presvätej Matky, apoštolov a prvých učeníkov, ktorí ho videli vstať z mŕtvych. Tu, v stopách nesmierneho množstva pútnikov, ktorí nás predišli v priebehu storočí, sme vyzvaní hlbšie si uvedomiť dar našej viery a rásť v tomto spoločenstve, ktoré presahuje každú bariéru jazyka, rasy a kultúry.

Dávna tradícia pútnictva k svätým miestam nám tiež pripomína neoddeliteľné puto medzi Cirkvou a Židovským národom. Od začiatku si Cirkev na zemi vo svojej liturgii pripomínala veľké osobnosti patriarchov a prorokov Starého zákona na znak hlbokéj úcty k jednote obidvoch Zákonov. Nech v nás naše dnešné stretnutie vzbudí obnovenú lásku k učeniu Svätého Písma a túžbu prekonať všetky prekážky zmierenia Kresťanov a Židov vo vzájomnej úcte a spolupráci v službe pokoja, ku ktorému nás vyzýva Božie Slovo!

Drahí priatelia, zhromaždení na tomto svätom mieste, pozdvihnime teraz naše oči a naše srdcia k Otcovi. Pripravujúc sa pomodliť modlitbu, ktorú nás naučil Ježiš, poprosme ho, aby urýchlil príchod jeho Kráľovstva, aby sme uvideli naplnenie jeho plánu spásy, a spolu so svä-

tým Františkom a všetkými pútnikmi, ktorí nás predišli so znakom viery, zakúsili dar nevýslovného pokoja – pax et bonum (pokoj a dobro) – ktoré nás čaká v nebeskom Jeruzaleme.

Svätý Otec v Ammáne, v mešite Al-Hussein Bin-Talal

Následne sa Svätý Otec presunul do Ammánu, kde bolo predpoludním stretnutie s moslimskými náboženskými predstaviteľmi, diplomatickým zborom a rektormi jordánskych univerzít, ktorým sa Benedikt XVI. prihovril vo vonkajších priestoroch mešity Al-Hussein Bin-Talal. Ammánsku mešitu postavili na želanie súčasného kráľa Abdalláha II., ktorou chcel vzdať hold pamiatke jeho otca, a ktorú slávnostne otvorili 12. apríla 2006. Počas stretnutia pozdravil Svätého Otca aj princ Ghazi Bib Talal, bratranec jordánskeho kráľa.

Svätý Otec v úvode hovoril o kráse mešity, venovanej ctenému zosnulému kráľovi. Tieto posvätné miesta – dodal – priťahovali počas storočí mužov aj ženy, aby sa v nich modlili, uvedomujúc si prítomnosť Všemohúceho ako aj fakt, že všetci sme jeho stvoreniami. Potom pokračoval:

„Práve pre tento dôvod sa nemôžeme nestrachovať kvôli tomu, že dnes sa niektorí so stále väčšou naliehavosťou domnievajú, že náboženstvo míňa svoj cieľ - byť vo svojej prirodzenosti budovateľom jednoty a harmónie, vyjadrením spoločenstva medzi ľuďmi a Bohom. Niektorí si myslia, že náboženstvo je nevyhnutne preto dôvodom na rozdelenie nášho sveta, a práve preto tvrdia, že čím menšiu pozornosť venujeme náboženstvu vo verejnej sfére, tým lepšie. Iste, nemôžeme žiaľ poprieť napätia a rozdelenia medzi stúpenkami rozličných náboženských tradícií. Ale nie sú to práve ideologické manipulácie náboženstva, niekedy pre politické ciele, ktoré sú skutočným katalyzátorom napätia a rozdelenia a zároveň násilnosti v spoločnosti? Práve v takejto situácii, keď sa odporcovia náboženstva snažia nie umlčať ich hlas, ale ho nahradiť ich hlasom, keď sa snažia o to, aby veriaci verili ich princípom a ich viere – v takejto situácii to cítiť naliehavšie ako kedykoľvek predtým. Moslimovia a kresťania práve z hľadiska závažnosti našich spoločných dejín, tak často poznačených nepochopením, sa dnes musia snažiť o to, aby boli odlišení a uznaní ako milovníci Boha, oddaní modlitbe, želajúci si správať sa a žiť podľa nariadení Všemohúceho, byť milosrdnými a súcitnými, jednotnými pri ich svedectve o tom, čo je správne a dobré, majúci pri tom vždy na pamäti spoločný pôvod a dôstojnosť každej ľudskej osoby, ktorá zostáva na vrchole Božieho stvoriteľského plánu pre svet a pre dejiny.“

V tejto súvislosti vyjadril Svätý Otec uznanie jordánskym vyučujúcim, ako aj náboženským a civilným predstaviteľom za ich názor, že verejná tvár náboženstva odráža jeho skutočnú prirodzenosť. Potom Svätý Otec vyzdvihol medzináboženské aktivity, ktoré vedú k veľkému vzájomnému poznaniu a podporujú rešpekt, či už

pre to, čo je spoločné, ako aj pre to, čo je chápané odlišne. Tieto – ako doplnil Benedikt XVI. by mali povzbudzovať kresťanov a moslimov na ešte hlbšie skúmanie základného vzťahu medzi Bohom a jeho svetom tak, aby sa mohli spoločne zasadzovať za to, aby sa spoločnosť v harmónii zjednotila s Božím poriadkom. Z tohto pohľadu – pokračoval – je spolupráca uskutočňovaná v Jordánsku odvážnym príkladom pre túto oblasť, ako aj pre celý svet a je tiež pozitívnym a tvorivým prínosom, akým náboženstvo môže a má byť v civilnej spoločnosti. Potom vyjadril Svätý Otec želanie zmeniť sa o úlohe, ktorú určil pri rozličných príležitostiach a ktorú môžu kresťania a moslimovia prijať osobitne prostredníctvom ich prínosu k výchove a k vedeckému výskumu, ako aj k službe spoločnosti. Je to úloha, ktorá je výzvou k pestovaniu dobra v kontexte viery a pravdy:

„Kresťania opisujú Boha okrem iných spôsobov aj ako Stvoriteľskú Múdrosť, ktorá riadi a vedie svet a Boh nás obdarúva schopnosťou zúčastňovať sa na tomto rozume a tak reagovať v zhode s tým, čo je dobro. Moslimovia sa klaňajú Bohu, Stvoriteľovi neba a zeme, ktorý hovoril k ľudstvu. A ako veriaci v jedného Boha vieme, že ľudská múdrosť je samotná darom Božím a týči sa na najvyššom stupni, keď je osvetlená svetlom Božej pravdy. Vskutku, keď ľudský rozum pokorne súhlasí s tým, že je očistený vierou, nie je nijako oslabený, naopak, je posilnený proti pokušeniam ísť za vlastné hranice. Takto je ľudský rozum posilnený v úsilí pokračovať vo svojom ušľachtilom zámere slúžiť ľudskosti, vyjadriac tak naše najintímnejšie túžby, rozširiac tento zámer a nie ho obmedzovať a manipulovať, vyjadrujúc tak naše spoločné najintímnejšie túžby a posilniac a nie zúžiac verejnú diskusiu.“

Potom Benedikt XVI. dodal, že kresťania a moslimovia sú pozvaní k hľadaniu toho, čo je správne a čestné – prekračovať osobné záujmy a povzbudzovať ostatných, najmä verejných predstaviteľov, aby robili to isté s cieľom podporovať službu pre spoločné dobro aj na úkor seba samých. Potom vyzdvihol osobitne prítomnosť patriarchu Bagdadu Emmanuela III. Dellyho a dodal, že úsilie medzinárodného spoločenstva pri podporovaní pokoja a zmierenia spolu s úsilím miestnych lídrov musí pokračovať a prinášať ovocie do života Iračanov. Benedikt XVI. tiež vyzdvihol všetkých, ktorí podporujú úsilie nasmerované k prehlbeniu dôvery a k znovu budovaniu základných inštitúcií a infraštruktúry pre dobro spoločnosti.

„Ešte raz naliehavo žiadam diplomatov a medzinárodné spoločenstvo nimi zastúpené, ako aj politických a miestnych náboženských lídrov, aby urobili všetko čo je v ich silách pre zabezpečenie základného práva na spolunažívanie v pokoji so svojimi spoluobčanmi pre toto staroveké kresťanské spoločenstvo tejto ušľachtilej zeme. Láska a povinnosť sa pred Všemohúcim neprejavujú len v uctievaní, ale aj v láske a starostlivosti o deti a mladých – vaše rodiny – a všetkých obyvateľov Jordánska. Pre nich sa namáhate a sú to oni, ktorí vás motivujú k tomu,

aby ste do srdca inštitúcií, zákonov a funkcií spoločnosti vkladali dobro každej ľudskej osoby.“

Benedikt XVI. navštívil grécko-melchitskú katedrálu sv. Juraja

V podvečer o 17.30 hod. navštívil Svätý Otec grécko-melchitskú katedrálu sv. Juraja v Ammáne, kde sa pri jej vstupnej bráne stretol s grécko-melchitským patriarchom Gregoriom III. Lahamom a s Mons. Yasserom Ayyachom. Potom už nasledovalo slávenie vešpier s kňazmi, rehoľníkmi, rehoľníčkami, seminaristami a cirkevnými hnutiami, pričom modlitby boli v arabskom, anglickom, francúzskom, talianskom a španielskom jazyku. Po nich už nasledoval príhovor Svätého Otca, ktorý zároveň ukončil program druhého dňa návštevy Svätého Otca v Jordánsku:

„Drahí bratia a sestry, je pre mňa veľkou radosťou sláviť s vami dnes večer tieto vešpery v Grécko-melchitskej katedrále svätého Juraja. Srdečne pozdravujem Jeho Blaženosť Gregorios III Lahamu, grécko-melchitského patriarchu, ktorý sa k nám pripojil z Damasku, emeritného arcibiskupa Georgesa El-Murra a jeho excelenciu Yeasera Ayyacha, arcibiskupa Petry a Filadelfie, ktorým ďakujem za ich milé slová privítania: opätujem ich s radosťou a s postojom úcty. Tiež pozdravujem predstaviteľov ostatných katolíckych cirkví na Východe, Maronitskú, Sýrsku, Arménsku, Chaldejskú a Latinskú cirkev, ako aj arcibiskupa Benediktosa Tsikorasa z Grécko-pravoslávnej cirkvi. Všetkým vám a tiež kňazom, sestrám, bratom, seminaristom a veriacim, ktorí sa tu dnes večer zhromaždili, vyjadrujem svoje úprimné vďaky za to, že ste mi poskytli túto príležitosť modliť sa s vami a zakúsiť niečo z bohatstva vašich liturgických tradícií. Cirkev samotná je putujúcim ľudom, a tak v priebehu storočí bola poznačená viacerými rozhodujúcimi historickými udalosťami a vplyvnými kultúrnymi epochami. Bohužiaľ, niektoré z nich priniesli so sebou časy teologických sporov alebo obdobia represie. Zasa iné však boli časmi zmierenia – obdivuhodne posilňujúcimi spoločenstvo Cirkvi – a obdobiami vzácnej kultúrnej obnovy, ku ktorej Východní kresťania tak mimoriadne prispeli. Partikulárne cirkvi v rámci Cirkvi univerzálnej svedčia o dynamizme jej pozemskej púte a ukazujú všetkým veriacim poklad duchovných, liturgických a cirkevných tradícií, ktoré smerujú k Božej univerzálnej добрôte a k jeho vôli, viditeľnej v celých dejinách: vtiahnuť všetkých do svojho božského života.

Staroveký živý poklad tradícií Východných Cirkví obohacuje univerzálnu Cirkev a (tieto tradície) nemôžu byť chápané len ako zvyky, ktoré treba pasívne udržať. Všetci kresťania sú povolani odpovedať aktívne na Pánovo poverenie – ako to podľa známej tradície dramatickým spôsobom urobil i sv. Juraj – aby priviedli ostatných k jeho poznaniu a láske. Vskutku, historické udalosti posilnili členov partikulárnych cirkví, aby prijali toto poverenie s nadšením a aby sa rozhodne zasadili za pastoračné potreby súčasnosti. Väčšina z vás je historick-

ky spojená s patriarchátom Antiochie, a vaše komunity sú tak zakorenené tu, na Blízkom východe. A tak, ako pred dvetisíc rokmi práve v Antiochii boli učenci prvý raz nazvaní kresťanmi, tak i dnes, vo forme menšín roztrúsených v komunitách týchto krajov, aj vy ste známi ako tí, ktorí nasledujú Pána. Verejná mienka o vašej kresťanskej viere však iste nie je obmedzená len na vašu duchovnú starostlivosť o seba navzájom a o váš ľud, akokoľvek je táto starostlivosť podstatná. Mnohé diela univerzálnej charity, ktoré konáte, zasahujú ku všetkým Jordáncom – k Moslimom i k príslušníkom iných náboženstiev – a tiež k početným utečencom, ktorých toto kráľovstvo tak šľachetne prijíma.

Drahí bratia a sestry, prvý žalm (103), ktorý sme sa dnes večer modlili, nám predstavuje vznešený obraz Boha, štedrého Stvoriteľa, ktorý je aktívne prítomný vo svojom stvorení, darúva životu prekypujúcu dobrotu a múdry poriadok, vždy pripravený obnoviť tvár zeme! Čítanie z apoštolských listov, ktoré sme následne počuli, však vykresľuje iný obraz. Varuje nás, nie výhražným spôsobom, ale realisticky, že musíme zostať pozorní, byť si vedomí prítomnosti síl zla, ktoré pracujú, aby vo svete vytvorili temnotu (por. Ef 6, 10-20). Nieкто by si mohol myslieť, že tu ide o kontradikciu; avšak, keď premýšľame o našej ľudskej skúsenosti, uvedomujeme si duchovný boj, spoznávame dennodennú potrebu posúvať sa do Kristovho svetla, voliť si život, hľadať pravdu. Vskutku, tento rytmus – odvracať sa od zla a obklopovať sa Božou silou – je to, čo slávime v každom krste, bráne do kresťanského života, prvom kroku na ceste Pánových učeníkov. Pripomínajúc si Kristov krst od Jána vo vodách Jordánu, zhromaždení sa modlia, aby ten, kto má byť pokrstený, bol vyslobodený z kráľovstva temnoty a vovedený do nádhery Božieho kráľovstva svetla, a tak dosiahol dar nového života.

Tento dynamický presun zo smrti do nového života, z temnoty do svetla, zo zúfalstva do nádeje, ktorý tak dramaticky zažívame počas Veľkonočného trojdnia a ktorý s radosťou slávime počas Veľkonočného obdobia, nás uistúje, že Cirkev stále zostáva mladá. Je živá, pretože Kristus je živý, skutočne vstal z mŕtvych. Oživená prítomnosťou Ducha, Cirkev sa dennodenne snaží privádzať mužov a ženy k živému Pánovi. Drahí biskupi, kňazi, bratia a sestry, drahí veriaci, naše jednotlivé úlohy v službe a misii Cirkvi sú neúnavnou odpoveďou putujúceho ľudu. Vaše liturgické slávenia, cirkevná disciplína a duchovné dedičstvo sú živým svedectvom o vašej rozvíjajúcej sa tradícii. Zvýrazňujete ozvenu prvého hlásania evanjelia, omladzujete staré spomienky na Pánove diela, sprítomňujete jeho spásanosné milosti a nanovo šírite prvé záblesky svetla z Východu a blkotajúce plamene Zoslania Ducha Svätého. Takýmto spôsobom, napodobňujúc Krista, patriarchov a prorokov Starého zákona, začíname našu púť z púšte, aby sme viedli národ na miesto života, k Bohu, ktorý nám dáva život v hojnosti. Práve toto charakterizuje všetku vašu apoštolskú činnosť, ktorej rôznorodosť a kvalita sú hodnotené veľmi vysoko.

Sú to materské školy, inštitúcie najvyššieho vzdelania, sirotince, domovy dôchodcov, práca s utečencami či kultúrne aktivity. Vaša prítomnosť v spoločnosti je jedinečným znakom nádeje, ktorá je charakteristickou pre nás ako kresťanov.

Takáto nádej presahuje naše kresťanské komunity. Často zakúšate, že rodiny z iných náboženstiev, pre ktoré pracujete a ponúkate vašu charitatívnu univerzálnu službu, sú ustarostené ťažkosťami, ktoré idú poza kultúrne a náboženské hranice. Najviac očividným sa to stáva predovšetkým vzhľadom na túžby a nádeje rodičov vzhľadom na ich deti. Ktorí rodičia alebo akýkoľvek človek dobrej vôle by sa necítil znepokojený v súvislosti s negatívnymi vplyvmi, ktoré prenikajú náš globalizovaný svet, včítane deštruktívnych aspektov zábavného priemyslu, ktorý s toľkou necitlivosťou zneužíva nevinnosť a zraniteľnosť mladých ľudí? V každom prípade však, s vašimi upretými zrakmi ku Kristovi, k svetlu, ktoré preniká každú temnotu zla, je možné znovu nadobudnúť stratenú nevinnosť a tak svedčiť o nádeji pre všetkých, ktorých stretávate a ktorým slúžite.

Rád by som skončil s osobitným slovom povzbudení vám, ktorí ste v štádiu formácie ku kňazskému a k rehoľnému životu. Ožiarení svetlom zmŕtvychvstalého Krista, zapálení nádejou a vyzbrojení Jeho pravdou a láskou, kiež prinesie vaše svedectvo bohaté požehnanie tým, ktorých stretnete na vašich cestách. Toto však platí pre všetkých mladých kresťanov v Jordánsku: nemajte strach poskytnúť verejnému životu vášho kráľovstva váš múdry, primeraný a rešpektujúci príspevok. Kiež váš hlas autenticky prežívanej viery, prináša celistvosť, spravodlivosť, súcit s inými a pokoj!

Drahí priatelia, s pocitmi veľkého rešpektu pre všetkých, ktorí ste sa tu stretli so mnou v modlitbe, ešte raz vám ďakujem za vaše modlitby za moju službu Petrovho nástupcu a ubezpečujem vás a všetkých, ktorí sú zverení vašej pastoračnej starostlivosti, o mojej každodennej modlitbe za vás.“

-mf, sg-

Benedikt XVI. v Jordánsku

Jordánsko (10. mája, RV) - XII. apoštolská cesta Benedikta XVI. – “púť pokoja” dnes vstúpila do svojho tretieho dňa. Prvým bodom programu tretieho dňa Svätého Otca bola slávnostná svätá omša na medzinárodnom štadióne v Amáne o 10.00 hod miestneho času.

Vo svojej homílii sa Benedikt XVI. prihovril veriacim týmito slovami: „Drahí bratia a sestry v Kristovi, teším sa, že môžeme spoločne sláviť túto svätú omšu na začiatku mojej púte do Svätej Zeme. Včera som stál na výšinách vrchu Nebo a pozeral som sa na túto zem, zem Mojžiša, Eliáša a Jána Krstiteľa, zem, na ktorej sa dávny Boží prísľub vyplnil v príchode Mesiáša, Ježiša, nášho Pána. Táto zem bola svedkyňou jeho kázania a zázrakov,

jeho smrti a zmŕtvychvstania, vyliatia Ducha Svätého na Cirkev, sviatosť zmiereného a obnoveného ľudstva. Keď som premýšľal o tajomstve Božej vernosti, modlil som sa, aby Cirkev v týchto končinách bola utvrdená v nádeji a posilnená vo svedectve pre Vzkrieseného Krista, Spasiteľa ľudstva. Naozaj, ako nám to hovorí svätý Peter v dnešnom prvom čítaní, „v nikom inom niet spásy, lebo niet pod nebom iného mena, daného ľudom, v ktorom by sme mali byť spasení“ (Sk 4,12).

Dnešné radostné slávenie Eucharistickej obety vyjadruje bohatú rozmanitosť katolíckej Cirkvi vo Svätej zemi. Všetkých vás s láskou pozdravujem v mene Pána. Ďakujem jeho Blaženosti Foud Twalovi, latinskému patriarchovi Jeruzalema, za jeho vládne slová privítania. S úctou a vďačnosťou takisto pozdravujem jeho kráľovskú výsosť princa Ghazi Bin Mohammada, ktorý zastupuje jordánskeho kráľa a ďakujem mu za jeho prítomnosť medzi nami. Môj pozdrav sa tiež obracia na mnohých mladých z katolíckych škôl, ktorí dnes prinášajú svoj entuziazmus na toto eucharistické slávenie.

V evanjeliu, ktoré sme práve počuli, Ježiš vyhlasuje: „Ja som dobrý pastier... ktorý položí svoj život za ovce“ (Jn 10,11). Ako nástupca svätého Petra, ktorému Pán zveril starostlivosť o svoje stádo (por. Jn 21,15-17), dlho som očakával túto príležitosť – stáť pred vami ako svedok Pánovho zmŕtvychvstania a povzbudiť vás, aby ste vytrvali vo viere, nádeji a láske, vo vernosti starobylým tradíciám a obdivuhodnej histórii kresťanského svedectva, ktoré nasledujete od apoštolských čias. Katolícke spoločenstvo je tu mimoriadne zasiahnuté ťažkosťami a neistotami, ktoré ovplyvňujú všetkých ľudí Stredného východu. Nikdy nezabudnite na veľkú dôstojnosť, ktorá vyplýva z vášho kresťanského dedičstva, neprestaňte cítiť láskavú solidaritu všetkých vašich bratov a sestier v Cirkvi na celom svete.

„Ja som dobrý pastier“, hovorí nám Pán, „poznám svoje a moje poznajú mňa“ (Jn 10,14). Dnes v Jordánsku slávime Svetový deň modlitby za povolania. Keď premýšľame nad evanjeliom o Dobrom pastierovi, prosme Boha, aby nám otvoril srdcia a mysle, žeby sme ešte plnšie počuli jeho volanie. Naozaj, Ježiš „nás pozná“, ešte viac, než my samých seba, a má pre každého jedného z nás plán. Vieme tiež, že kdekolvek nás povolá, nájdeme šťastie a naplnenie; vskutku, nájdeme samých seba (por. Mt 10,39). Dnes pozývam mnohých mladých, ktorí sú tu prítomní, aby premýšľali nad tým, ako ich Boh volá nasledovať ho a budovať jeho Cirkev. Či je to kňazská služba, zasvätený život alebo sviatosť manželstva. Ježiš vás potrebuje, aby jeho hlas mohol zaznieť ľudom, aby

ste pracovali na raste jeho kráľovstva.

V dnešnom druhom čítaní nás sv. Ján pozýva, aby sme sa zamysleli nad láskou, ktorou nás zahrnul Otec, keď nás v Kristovi urobil jeho adoptovanými deťmi. Počúvanie týchto slov by nás malo urobiť vďačnými za skúsenosť Otcovej lásky, ktorú sme mali v našich rodinách, prostredníctvom lásky našich otcov a matiek, našich starých rodičov, našich bratov a sestier. Počas slávania tohto Roku rodiny, Cirkev sa v celej Svätej zemi zamýšľala nad rodinou ako nad tajomstvom životodarnej lásky, ktorá je v Božom pláne obdarovaná osobitným povolaním a úlohou: vyžarovať Božiu Lásku, ktorá je prameňom a konečným naplnením všetkých ostatných lások v našich životoch. Nech každá kresťanská rodina rastie vo vernosti tomuto vznešenému povolaniu – byť skutočnou školou modlitby, kde sa deti naučia úprimnej láske Božej, kde dozrejú v sebadisciplíne a v záujme o potreby druhých a kde – formované múdrosťou zrodenu z viery – budú prispievať k budovaniu stále viac spravodlivej a bratskej spoločnosti. Silné kresťanské rodiny týchto krajov sú veľkým dedičstvom získaným od predchádzajúcich generácií. Nech sú dnešné rodiny verné tomuto obdivuhodnému dedičstvu a nech im nikdy nechýba materiálna a morálna podpora, ktorú potre-

bujú, aby mohli vykonávať svoju nezastupiteľnú úlohu v službe spoločnosti.

Dôležitým aspektom vášho zamýšľania sa počas tohto Roku rodiny bola zvláštna dôstojnosť, povolanie a úloha žien v Božom pláne. Ako veľmi je Cirkev v týchto krajoch zviazaná trpezlivému, láskyplnému a vernému svedectvu nespočetných kresťanských matiek, rehoľných sestier, učiteliek, lekárk a zdravotných sestier! Ako veľmi je vaša spoločnosť zviazaná všetkým ženám, ktoré rozličnými a neraz odvážnymi spôsobmi zasvätili svoje životy budovaniu mieru a podpore lásky. Od prvých strán Biblie vidíme, ako muž a žena, stvorení na obraz Boží, majú sa navzájom dopĺňať ako správcovia Božích darov a partneri v odovzdávaní jeho daru života, tak fyzického ako aj duchovného, pre náš svet. Bohužiaľ, Bohom darovaná dôstojnosť a úloha žien nebola vždy dostatočne pochopená a ocenená. Cirkev, a spoločnosť ako taká, si postupne uvedomila, ako naliehavo potrebujeme to, čo zosnulý pápež Ján Pavol II nazýval „prorockou charizmou žien“ (por. *Mulieris Dignitatem*, 29), nositeľiek lásky, učiteliek súcitu a udržiavateliek mieru, ktoré prinášajú láskavosť a ľudskosť do sveta, ktorý príliš často posudzuje hodnotu človeka podľa studených kritérií použiteľnosti a zisku. Svojím verejným svedectvom o úcte k ženám a obranou vrodenej dôstojnosti každej ľudskej osoby, Cirkev vo Svätej zemi môže dôležitým spôsobom

prispiet' k pokroku kultúry opravdivej ľudskosti a k budovaniu civilizácie lásky.

Drahí priatelia, vráťme sa k Ježišovým slovám v dnešnom evanjeliu. Myslím, že obsahujú zvláštny odkaz pre vás, jeho verné stádo v týchto krajoch, kde kedysi on sám prebýval. „Dobrý pastier“, hovorí nám, „položí svoj život za svoje ovce“. Na začiatku tejto svätej omše sme prosili Otca, aby nám dal „novú silu prameniacu z odvahy Krista, nášho pastiera“, ktorý zostal neochvejný vo vernosti Otcovej vôli (por. úvodná modlitba sv. omše na 4. nedel' veľkonočného obdobia – slovenský misál má však iné znenie – pozn. prekl.). Nech odvaha Krista, nášho pastiera, je pre vás vzorom a nech vás každodenne posilňuje vo vašich snahách svedčiť o kresťanskej viere a udržať prítomnosť Cirkvi v meniacej sa sociálnej štruktúre týchto starobyľých krajov.

Vernosť vašim kresťanským koreňom a vernosť poslaniu Cirkvi vo Svätej zemi si vyžaduje od každého z vás zvláštny druh odvahy: odvahu presvedčenia, zrodenú z osobnej viery: nielen obyčajnú spoločenskú konvenciu alebo rodinnú tradíciu; odvahu vložiť sa do dialógu a pracovať po boku ostatných kresťanov v službe evanjeliu a solidarite s chudobnými, vysídlenými a obeťami ťažkých ľudských tragédií; odvahu budovať nové mosty, ktoré umožnia plodné stretnutia ľudí rôznych náboženstiev a kultúr, a tak obohatia štruktúru spoločnosti. Znamená to tiež svedčiť o láske, ktorá nás inšpiruje „položiť“ svoje životy v službe druhým, a tak vyvažovať spôsoby zmýšľania, ktoré ospravedlňujú „bratie“ nevinných životov.

„Ja som dobrý pastier; poznám svoje a moje poznajú mňa“ (Jn 10,14). Radujte sa, že Pán vás urobil členmi jeho stáda a pozná každého z vás po mene! Nasledujte ho s radosťou a nechajte ho, aby vás viedol na všetkých vašich cestách. Ježiš pozná výzvy, ktorým čelíte, skúšky, ktoré zažívate a dobro, ktoré robíte v jeho mene. Dôverujte mu, jeho trvalej láske ku všetkým členom jeho stáda a vytrvajte vo vašom svedectve až do víťazstva jeho lásky. Nech svätý Ján Krstiteľ, patrón Jordánska a Mária, Panna a Matka, posilňujú vás svojím príkladom a modlitbami, a vedú vás k plnosti radosti na večných pastvinách, kde budeme naveky zažívať prítomnosť Dobrého Pastiera a naveky spoznávať hĺbku jeho lásky. Amen.“

Na záver slávnostnej svätej omše sa pápež Benedikt XVI. pomodlil spolu s veriacimi mariánsku modlitbu Raduj sa, nebies Kráľovná. Pred ňou sa im prihovoril týmito slovami:

„Drahí priatelia, počas svätej omše som hovoril o prorockej charizme žien byť nositeľkami lásky, učiteľkami milosrdenstva a budovateľkami pokoja. Najvyšším príkladom takýchto ženských čností je preblahoslavená Panna Mária, Matka milosrdenstva a Kráľovná pokoja. K nej sa utiekame aj v túto chvíľu a prosíme o jej materinské orodovanie za všetky rodiny na tomto území, aby mohli byť skutočnými školami modlitby a lásky. Prosme Matku Cirkvi, nech obráti svoj milosrdný zrak

na všetkých kresťanov tejto oblasti, aby sa vďaka jej orodovaniu mohli naozaj stať jedným telom vo viere, ktorú vyznávajú, a svedectvom, ktoré ponúkajú. Tú, ktorá takým veľkorysým spôsobom odpovedala na anjelovo zvestovanie a prijala pozvanie stať sa Božou Matkou, teraz prosme, aby obdarovala odvahou a silou všetkých mladých, ktorí v súčasnosti hľadajú vlastné povolanie, aby sa dokázali veľkoryso zasvätiť plneniu Božej vôle.

V tomto Veľkonočnom období oslovujeme Pannu Máriu titulom Regina caeli – Kráľovná nebies. Ovocím vykúpenia získaného smrťou a vzkriesením jej Syna bolo aj jej pozdvihnutie do večnej slávy a korunovanie za Kráľovnú nebies. S veľkou dôverou v moc jej orodovania sa teraz s radosťou v srdciach a s láskou opäť obráťme na Máriu vždy Pannu a prosme o jej príhovor.“

Po obede mal Svätý Otec na programe návštevu Betánie za Jordánom, kde ako čítame v Jánovom evanjeliu krstil v rieke Jordán Ján Krstiteľ (por. Jn 1,28). Svätý Otec tu posvätil prvé kamene pre nové kostoly latinského a grécko-melchitského obradu. **-ls, mk-**

Svätý Otec sa rozlúčil s Jordánskom

Anmán (11. mája, RV) – Svätý Otec pokračuje v „púti pokoja“. Štvrtý deň návštevy sa pre neho začal záverečnou ceremóniou na letisku Queen Alia v Ammáne, kde Svätý Otec predniesol svoj posledný príhovor na pôde Jordánska.

V úvode sa Svätý Otec rozlúčil a poďakoval sa všetkým za vřucne prijatie, rovnako aj všetkým, ktorí jeho kroky sledujú doma prostredníctvom televízie či rádia. Hlava Katolíckej cirkvi si potom zaspomínala na udalosti uplynulých dní.

„Deň, ktorý chcem osobitne vyzdvihnúť spomedzi tých, ktoré tu prežívam bol deň mojej návštevy v „mešite al-Husseina bin-Talal“, kde som mal to potešenie stretnúť sa s náboženskými moslimskými vodcami spolu s členmi diplomatického zboru a rektormi univerzít. Chcel by som povzbudiť všetkých v Jordánsku, či už kresťanov ako aj moslimov, aby budovali na pevných základoch náboženskej tolerancie, ktorá umožňuje, aby členovia rozličných spoločenstiev žili spoločne v pokoji a vzájomnom rešpekte.“

V závere Svätý Otec dodal, že do Jordánska prišiel najmä ako pútnik a pastier a že zážitky, ktoré sa najviac zapisujú do jeho spomienok budú práve návštevy posvätných miest a chvíle modlitby. Vyjadril tiež ocenenie zo strany celej Cirkvi tým, ktorí spravujú pútnické miesta v tejto zemi a poďakoval všetkým, ktorí sa podieľali na príprave Modlitby vešpier v sobotu v Katedrále sv. Juraja a vyzdvihol aj slávnostnú svätú omšu na medzi-

národnom štadióne. „Vedzte, že nosím v srdci národ Hášimovského kráľovstva a všetkých, ktorí žijú v tejto oblasti. Prosím za radosť pokoja pre vás ako aj pre budúce generácie. Ešte raz vďaka. A nech vás Boh všetkých žehná!“ – ukončil svoj rozlúčkový prejav Svätý Otec.

Potom už o 10.30 hod. miestneho času odletel do Tel Avivu-Jaffy v Izraeli.

-mf, sg-/snímka RV

Slová Svätého Otca na letisku Ben Gurion v Tel Avive

Po prilete na letisko v Ben Gurion v Tel Avive nasledovala uvítacia ceremónia, počas ktorej ho v krajine privítal izraelský prezident Šimon Peres a premiér Benjamin Netanyahu. Svätý Otec potom prečítal svoj príhovor.

„Ďakujem vám za vaše vřucne prijatie v Izraelskom štáte, v tejto zemi, ktorú milióny veriacich na celom svete považujú za svätú“ – takto sa Svätý Otec prihovoril po prilete na letisku Ben Gurion v Tel Avive v Izraeli. V úvode sa poďakoval prezidentovi za túto možnosť prísť na púť do tejto zeme, ktorá je pre kresťanov miestom udalostí života, smrti a vzkriesenia Ježiša Krista a pokračoval:

„Židovský národ zažil tragicky hrozné dopady ideológií, ktoré popierajú základnú dôstojnosť každého človeka. Je správne a vhodné, že budem mať možnosť si počas mojej zastávky v Izraeli uctiť spomienku šiestich miliónov Židov – obetí šoah a modliť sa za to, aby ľudstvo nemuselo byť už nikdy svedkom podobne ničomného zločinu. Žiaľ, antisemitizmus naďalej dvíha svoju odpornú hlavu vo viacerých častiach sveta. Toto je absolútne neprijateľné. Každé úsilie musí smerovať k boju proti antisemitizmu kdekoľvek sa nachádza, ako aj na podporu rešpektu k príslušníkom akéhokoľvek národa, rasy, jazyka a národnosti na celom svete.“

Potom spomenul Svätý Otec svoj program v nasledujúcich dňoch, keď sa stretne s náboženskými pred-

stavitelmi krajiny. Spomenul tiež, že meno Jeruzalem znamená v preklade „mesto pokoja“ a v tejto súvislosti fakt, že počas desiatok rokov sa práve.

Izraelský prezident Šimon Peres v rámci uvítacej ceremónie predniesol príhovor, v ktorom uviedol, že si návštevu Svätého Otca v krajine cení a vidí v nej „dôležitú duchovnú misu najvyššieho stupňa, misiu mieru, misiu vysádzajúcu semienko pre toleranciu a pre kľčovanie pliev fanatizmu.“ Prezident ďalej povedal, že si váži postavenie Svätého Otca a jeho „snahy o zníženie úrovne násilia a nenávisť v celom svete“ a ako uviedol, je si istý, že práve toto bude pokračovaním dialógu medzi judaizmom a kresťanstvom v duchu ich učiteľov.

Prezident ďalej vyzdvihol dôležitú úlohu Svätého Otca v tomto medzináboženskom dialógu týmito slovami: „Vzdávam úctu vašim snahám nasýtiť hladných a prehĺbiť v ľuďoch ich smäd po viere a po Stvoriteľovi sveta,“ povedal prezident Perez a následne uviedol: „V našej krajine spolunažívajú židia, kresťania, moslimovia, beduíni... Žijeme pod rovnakou oblohou, žijeme na rovnakej pôde, modlíme sa k všemohúcemu Bohu. Každý sa môže modliť v jeho vlastnom jazyku, podľa jeho vlastných modlitebných knížiek, bez akýchkoľvek vonkajších prekážok. Izrael zabezpečuje absolútnu slobodu náboženského praktizovania a voľný prístup k svätým miestam. Tešíme sa, že v našej Svätej zemi môžeme privítať pútnikov z celého sveta. Od čias Abraháma, nášho praotca, sa učíme, že by sa ľudia mali usilovať o to, aby boli žiadanými hosťami a dobrotivými hosťami navzájom. Abrahámov stan bol otvorený do všetkých štyroch strán, bol naplnený čistým ovzduším, otvorený pre vietor prúdiaci do vnútra zo severu, z juhu, zo západu i východu, ako povedal prorok Izaiáš.“

V závere izraelský prezident dodal: „Naša krajina, vaša svätosť, je polovičná púšť. Ale budujeme prosperujúcu ekonomiu založenú na múdrosti ľudského kapitálu. Budujeme spoločnosť hľadajúcu spravodlivosť pre každé narodené dieťa. Budujeme mier s Egyptom a Jordánskom a vyjednávame mier s Palestínčanmi. V blízkej budúcnosti tak možno dosiahneme všeobecný mier na celom území. Vaša návšteva sem priniesla požehnanie, porozumenie medzi náboženstvami a šíri mier zblízka, či zďaleka. Historický Izrael a obnovený Izrael spoločne víta váš príchod, ktorý je ako by vydlážením veľkolepej cesty k mieru, tolerancii, a k nádeji. Vaša Svätosť, vitajte vo Svätej zemi, vitajte v Jeruzaleme!“ -sg,mf-/snímka RV

Ďalšou zastávkou v programe Svätého Otca v Izraeli bola zdvorilostná návšteva u prezidenta Izraela Peresa, ktorému sa pápež Benedikt XVI. prihovoril. V úvode sa poďakoval za prijatie a uistil jeho, ako aj všetkých obyvateľov o tom, že jeho púť po posvätných miestach je púťou modlitby za vzácny dar jednoty a pokoja pre Blízky východ a celé ľudstvo. Potom dodal, že pokoj je najmä božským darom a je vlastne príslubom Všemohúceho vo vnútri ľudského rodu a uchováva jednotu. Náboženským predstaviteľom povedal, že osobitný

prínos náboženstiev pri hľadaní pokoja je v prvom rade založený na náruživom hľadaní a jednote s Bohom: „našou úlohou je hlásať a svedčiť o tom, že Všemohúci je prítomný a poznateľný aj keď sa zdá byť v našom živote skrytý. On koná v našom svete pre naše dobro.“ Svätý Otec potom dodal:

„Drahí priatelia, Jeruzalem, ktorý bol počas dlhého obdobia križovatkou národov rozličného pôvodu, je mestom, ktoré dovoľuje židom, kresťanom i moslimom či prevziať na seba úlohu, ako aj radosť z privilégiá – spoločne svedčiť o mierovom spolunažívaní, ktoré si tak dlho želajú ctitelia jediného Boha, z privilégiá zveľadovať plán Všemohúceho, ohlásený Abrahámovi, za jednotu ľudskej rodiny ako aj hlásať skutočnú povahu človeka ako hľadača Boha. Snažme sa teda o zabezpečenie toho, že prostredníctvom vzdelávania a vedenia našich spoločností ich podporíme v tom, aby si boli stále vedomí nekonečnej dobroty Boha, v neporušiteľnej dôstojnosti každého človeka a jednoty celej ľudskej rodiny“.

Svätý Otec tiež zdôraznil, že nik, ani jednotlivci, ani rodiny, ani spoločenstvá, ani národy – nemajú byť ukrátení o právo žiť v spravodlivosti a práci pre pokoj. Zdôraznil, že v tejto súvislosti sa očakáva, že civilní a politickí lídri zabezpečia správnu a adekvátnu bezpečnosť pre národ, k službe ktorého boli zvolení.

„Trvalá istota je otázkou dôvery, živenej v spravodlivosti a integrite, spečatená obrátením srdca, ktorá nás zaväzuje pozeráť sa bližnému do očí a uvedomiť si, že „On“ je mi podobný, že je môj brat, moja sestra“ – dodal Svätý Otec a v závere sa obrátil na rodiny mesta a zeme keď dodal: „Akí rodičia by chceli násilie, neistotu či rozdelenie pre svojich synov či dcéry? Akému politickému cieľu môžu slúžiť konflikty a násilie? Počujem plač tých, ktorí v tejto krajine volajú po spravodlivosti, pokoji, po rešpektovaní ľudskej dôstojnosti, po trvajúcej istote, po každodennom živote bez strachu z hrozieb a násilností.“

Svätý Otec sa ešte raz poďakoval prezidentovi a uistil ho o svojich modlitbách za vládu a obyvateľov Izraela.

Príhovor Svätého Otca pri pamätníku Yad Vashem

Z prezidentského paláca sa Svätý Otec odobral k jeruzalemskému pamätníku obetiam holokaustu Yad Vashem.

Pri tejto príležitosti sa prítomným prihovril slovami z knihy proroka Izaiáša: „Tým dám vo svojom dome, medzi svojimi múrmi pomník a meno... večné meno im dám, ktoré nezahynie“ (Iz 56,5).

Ako Svätý Otec dodal - jednoduché slová, ktoré vyjadrujú hlboký význam tohto cteného miesta: yad – „pamätník“, shem – „meno“. Potom pokračoval:

„Prišiel som sem, aby som sa v tichosti pozastavil pred týmto pamätníkom, vztýčeným k vzdaniu úcty a spomienky miliónov Židov usmrtených v hroznej tragédii šoah. Prišli o svoje vlastné životy, ale nikdy neprídu o svoje mená: tie zostannú navždy vpísané do srdca ich drahých, ich spoluväzňov a všetkých tých, ktorí sa rozhodli, že už nikdy viac nedopustia, aby podobná

hrôza potupila ľudstvo. Ich mená sú nezničiteľne vpísané do pamäti Všemohúceho Boha. Človek môže okradnúť bližného o majetok, o výhodné príležitosti, o slobodu, môže tkať zákerné plány klamstiev, aby ostatných presvedčil, že niektoré skupiny si nezaslúžia rešpekt, ale nijaké úsilie nikdy nezmaže „meno“ nejakého človeka.“

Potom Svätý Otec hovoril o tom, ako nás o dôležitosti mena učí Sväté písmo. Mena, ktoré je niekomu zverené ako jedinečné poslanie či ako špeciálny dar. Boh nazval Abraháma Abrahámom, pretože sa mal stať „otcom mnohých národov“ (Gn, 17, 5). Jakub bol nazvaný Izraelom, pretože zápasil s Bohom a s mužmi a zvíťazil (porov. Gn 32,29). Mená uchované v tomto ctenom pamätníku – pokračoval - budú mať navždy posvätné miesto medzi nespočetnými nasledovníkmi Abraháma a dodal:

„Katolícka cirkev, angažujúca sa v Ježišovom učení a zameraná na nasledovanie lásky ku každému človeku, cíti hlboký smútok nad všetkými obeťami, na ktoré tu dnes spomínáme. Stojí tiež pri tých, ktorí aj dnes podstupujú prenasledovanie pre rasu, farbu pleti, podmienky života alebo náboženstva – ich utrpenia sú jej utrpeniami a jej je aj ich nádej na spravodlivosť. Ako biskup Ríma a nasledovník apoštola Petra, vyzývam, rovnako ako moji predchodcovia na úsilie Cirkvi - modliť sa a pracovať bezúnavne na zabezpečení, aby nenávisť nikdy viac nekráľovala v srdci človeka. Boh Abraháma, Izáka a Jakuba, je Bohom pokoja.“

Potom Svätý Otec dodal, že je našou povinnosťou pripomínať svetu, že tento Boh žije, aj keď niekedy sa nám zdá byť ťažké chápať jeho cesty a pokračoval:

„S pohľadom upreným na tváre odrážajúce sa v zrkadlení vody, ktorá sa v tichosti rozlieha vo vnútri tohto pamätníka, príde človeku na um, že každá z nich má svoje meno. Môžem si len predstaviť s akou radostnou nedočkavosťou ich rodičia očakávali ich narodenie. Aké meno dáme nášmu dieťaťu? Kto by si čo len predstavil, že by mohli byť odsúdení na taký žalostný osud! Zatiaľ, čo my sme tu v tichosti, ich krik sa rozlieha v našich srdciach. Je to krik, ktorý je proti akejkoľvek nespravodlivosti a násiliu. Je to večné odsúdenie prelievania nevinnej krvi.“

V závere sa Svätý Otec slovami z knihy Nárekov, ktoré sú tak významné pre židov aj kresťanov pomodlil:

„Láskavosť Pána, že nám nie je koniec,

veď jeho milosť nepomíňa,

obnovuje sa každým ránom,

veľká je tvoja vernosť.

Pán je môj údel, moja múdrosť

nuž v neho dúfam.

Dobry je Pán k tým, čo dúfajú v neho,

k duši, ktorá ho hľadá.

Dobre je ticho čakať

Pánovo spasenie“ (Nar, 3,22-26).

Svätý Otec ešte dodal: „Drahí priatelia, som hlboko vďačný Bohu a vám za to, že som mohol pobudnúť tu v tichosti: v tichosti pri spomienke, v tichosti pri modlitbe, v tichosti v nádeji.“

-sg-

Príhovor Benedikta XVI. k predstaviteľom medzináboženského dialógu

Posledným bodom programu štvrtého dňa bolo stretnutie so zástupcami organizácií pre medzináboženský dialóg v auditóriu centra Panny Márie Jeruzalemskej, v podvečer o 18.45 hod. miestneho času. Centrum začali budovať pátri augustiniáni už v roku 1884, s cieľom pomoci francúzskym pútnikom prichádzajúcim do Svätej zeme, a však prvý kameň súčasnej budovy bol položený počas Svetového eucharistického kongresu v roku 1904. Dnes je toto centrum považované za „všeobecné ekleziologické miesto“ a je aj sídlom územnej prelatury a apoštolskej delegácie v Jeruzaleme a v Palestíne, pričom územným prelátom a apoštolským nunciom v Izraeli je Mons. Antonio Franco.

Dodajme, že Svätý Otec sa stretol so zástupcami rozličných náboženstiev a to konkrétne s kresťanmi, židmi, moslimami, drusmi a so samaritánmi.

Benedikt XVI. prihovril týmito slovami:

„Drahí bratia biskupi, ctení náboženský vodcovia, drahí priatelia, je pre mňa veľkou radosťou stretnúť sa s vami dnes večer. Chcem poďakovať jeho Blaženosti patriarchovi Fouad Twalovi za jeho milé slová privítania, ktoré predniesol v mene všetkých prítomných. Opätujem tieto srdečné vyjadrenia a s radosťou pozdravujem všetkých vás a tiež členov skupín a organizácií, ktoré zastupujete.

Boh povedal Abramovi: „Odíj zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a zo svojho otcovského domu do krajiny, ktorú ti ukážem... a Abram odišiel... vzal so sebou svoju ženu Sarai“ (Gen 12,1-5). Božie náhle povolanie, ktoré poznačilo začiatok histórie našich tradícií viery, zaznelo uprostred obyčajnej, každodennej 3/4udskej existencie. A história, ktorá nasledovala, nebola izolovaná, ale poznačená stretnutím s egyptskou, hittitskou, sumerskou, babylonskou, perzskou a gréckou kultúrou.

Viera je vždy žitá v rámci kultúry. Dejiny náboženstva ukazujú, že spoločenstvo veriacich napreduje podľa miery vernosti Bohu, učí sa od kultúr, ktoré stretáva, a zároveň ich pretvára. Táto istá dynamika je v jednotlivých veriaciach veľkých monoteistických náboženstiev: naladení na počúvanie Božieho hlasu, tak ako Abrahám, odpovedáme na jeho volanie a vydávame sa hľadať naplnenie jeho príslubov, snažiac sa byť verní jeho vôli, raziac si cestu v našej vlastnej osobitej kultúre.

Dnes, takmer štyritisíc rokov od čias Abraháma, sa stretnutie náboženstiev a kultúr neuskutočňuje iba v geografickom zmysle. Niektoré aspekty globalizácie a predovšetkým svet internetu vytvorili veľkú virtuálnu kultúru, ktorej hodnota je veľmi rozličná, ako sú rozličné jej nespočetné prejavy. Bezpochyby mnoho sa dosiahlo vo vytváraní pocitu blízkosti a jednoty v rámci ľudskej

rodiny celého sveta. Avšak bezhraničný počet portálov, skrze ktoré ľudia majú tak rýchly prístup k nerozlišiteľným zdrojom informácií, sa veľmi ľahko môže nástrojom rastúceho rozdelenia: jednota poznania je podložená a komplexné schopnosti kritickosti, rozlišovania a rozdeľovania, získané prostredníctvom akademických a etických tradícií, sú niekedy obchádzané alebo zanedbávané.

Prirodzene sa potom naskytá otázka akým spôsobom náboženstvo prispieva k svetovým kultúram na pozadí rapidnej globalizácie. Keďže mnohí hneď poukazujú na jasné rozdiely medzi náboženstvami, my, ako veriaci alebo duchovné osoby, čelíme výzve jasne ukázať, čo zdieľame, čo je nám spoločné.

Abrahámov prvý krok vo viere a naše prvé kroky do alebo zo synagógy, kostola, mešity, či chrámu, idú po chodníku našich ľudských dejín, ktorý sa vinie, mohli by sme povedať, popri ceste do večného Jeruzalema (por. Zjv 21,23). Podobne, každá kultúra so svojou vnútornou schopnosťou dávať a prijímať poskytuje osobitné vyjadrenie jedinej ľudskej prirodzenosti. Avšak jednotliviec nikdy nie je naplno vyjadrený prostredníctvom svojej vlastnej kultúry, ale presahuje ju v neustálom hľadaní niečoho, čo je ďalej. Z tejto perspektívy, drahí priatelia, vidíme možnosť jednoty, ktorá nie je závislá na uniformite. I keď rozdiely, ktoré objavujeme v medzi-náboženskom dialógu sa niekedy môžu javiť ako prekážky, nesmú zatieniť spoločný zmysel bázne a úcty pre univerzum, pre absolútno a pre pravdu, ktoré povzbudzujú veriacich na prvom mieste k vzájomnému dialógu. Práve toto spoločné presvedčenie – že dané transcendentálne skutočnosti majú svoj prameň vo Všemohúcom a nesú na sebe jeho znaky – veriaci vyzdvihujú pred sebou, našimi organizáciami, našou spoločnosťou, našim svetom. Takýmto spôsobom nielen obohacujeme kultúru, ale ju aj stvárnujeme: životy vo vernosti náboženskému presvedčeniu sú ozvenou Božej prítomnosti, ktorá je výzvou, a tak formujú kultúru nie definovanú hranicami času alebo miesta, ale podstatne stvárnenu princípmi a činmi vychádzajúcimi z viery.

Náboženská viera predpokladá pravdu. Ten, kto verí, hľadá pravdu a žije v súlade s ňou. A hoci spoznávanie a komunikácia pravdy sa uskutočňuje v každom náboženstve odlišným spôsobom, tak zároveň môžeme dôverovať v autentickú silu pravdy. Spolu môžeme vyznávať, že Boh existuje a že ho môžeme poznať, že svet je jeho stvorením, že Boh stvoril tiež nás a že On pozýva každého muža a každú ženu k takému životnému štýlu, ktorý rešpektuje jeho plán v tomto svete. Priatelia, ak veríme, že máme kritérium pre rozlišovanie, ktorá je božská vo svojom pôvode a určené celému ľudstvu, potom sa musíme neúnavne snažiť o to, aby sme ovplyvnili týmto poznaním všetok občiansky život. Je potrebné, aby pravda bola ponúknutá všetkým, pretože ju potrebujú všetci členovia spoločnosti. Ona poskytuje svetlo pre základy morálky a etiky, a dodáva silu rozumu presiahnuť svoje limity, aby tak mohli byť vyjadrené naše najhlbšie

spoločné túžby. Je ďaleko od toho, aby ohrozovala tolerantnosť k odlišnostiam alebo kultúrnu pluralitu. Naopak, je to pravda, ktorá umožňuje konsenzus a vedie verejnú diskusiu k tomu, aby bola rozumná a čestná, a takto otvára cestu k pokoju. Takto nám umožňuje, aby sme sa stávali poslušnými pravde, pričom rozširuje koncept rozumnosti a toho, čo zodpovedá jej aplikácii, čím umožňuje, aby bol dialóg medzi rozličnými kultúrami a náboženstvami opravdivým, čo dnes je zvlášť dôležité.

Každý z nás, ktorí sme tu prítomní však vie, že navzdory tomu, Boží hlas je dnes počuť stále menej jasnejšie a rozumnosť v mnohých situáciách sa stala hluchou vo božskému. Toto prázdno však nie je tichým prázdnom. Naopak, je tu hluk egoistických nárokov, prázdne sľuby a falošné nádeje, ktoré tak často prehlušujú ten priestor, v ktorom nás Boh hľadá. Je preto potrebné, aby sme my sami vytvárali takéto priestory, oázy pokoja a hlbšej reflexie, kde by bolo možné opäť počuť Boží hlas, v ktorom Jeho pravdu možno objaviť uprostred všetkého, čo je rozumné. Takto, každý jednotlivec bez rozdielu vzhľadom na svoj pôvod, etnickú alebo politickú príslušnosť, či vierovyznanie môže byť rešpektovaný ako osoba, ako ľudská bytosť, ako blížny. V epoche rýchleho prístupu k informáciám a spoločenských tendencií, ktoré vytvárajú istý druh monokultúry, hlboká reflexia, ktorá bude čeliť vzd'aloňovaniu sa od Boha, posilní rozum, bude stimulovať kreatívneho génia v nás, napomôže kritickému hodnoteniu kultúrnych zvyklostí a posilní univerzálnu hodnotu náboženskej viery.

Drahí priatelia, inštitúcie a spoločenstvá, ktoré tu reprezentujete sa usilujú o medzináboženský dialóg a vyvíjajú úsilie o rozvoj kultúrnych iniciatív v širokom rozsahu. Od akademických inštitúcií – a tu by som rád spomenul vynikajúce úspechy Univerzity v Betleheme – až po skupiny rodičov, ktorí sa ocitli v ťažkostiach. Od iniciatív prostredníctvom hudby a umenia až po príklad odvážnych jednotlivých matiek a otcov. Od skupín, ktoré sa snažia o dialóg až po charitatívne organizácie. Tu všade denno-denne preukazujete vaše presvedčenie, že naša povinnosť pred Bohom sa neuskutočňuje len prostredníctvom kultového vyjadrenia, ale aj prostredníctvom lásky a starostlivosti o spoločnosť, o kultúru, o náš svet, o všetkých, ktorí žijú na tejto zemi.

Niekoľko by si prial, aby sme uverili tomu, že naše rozdiely sú nevyhnutným dôvodom rozdelení a teda nám neostáva nič iné, iba to tolerovať. Niektorí dokonca tvrdia, že naše hlasy musia byť umlčané. Avšak my vieme, že naše rozdiely nemôžu byť nikdy prezentované v zlom svetle ako nevyhnutný zdroj rozdelení a napätia medzi nami, alebo v širšom význame, v celej spoločnosti. Naopak, práve ony ponúkajú úžasnú príležitosť pre ľudí rozličných náboženstiev, aby žili spolu v hlbokom rešpekte a úcte jeden voči druhému, a aby sa navzájom povzbudzovali na ceste k Bohu. Prajem vám, aby ste posilnení Všemohúcim a oziarení jeho pravdou, mohli pokračovať na tejto púti s odvahou, rešpektujúc všetko to, čo nás odlišuje a napomáhajúc všetko to, čo nás zjednocuje. Nechajte sa viesť, ako požehnané stvorenia, túžbou

priniesť nádej našim komunitám a celému svetu. Kiež nám Boh sprevádza na tejto ceste!“ -Is-

Slová Svätého Otca pri stretnutí s Veľkým muftim

Izrael (12. mája, RV) – Program piateho dňa Svätého Otca začal ráno návštevou Skalného domu na Chrámovej hore v Jeruzaleme, kde sa stretol s Veľkým muftim. Svätý Otec vyjadril v úvode vďaka prítomným moslimským predstaviteľom za ich privítanie, poďakoval sa tiež za pozvanie na toto posvätné miesto v Jeruzaleme a pokračoval:

„Táto skalná kupola privádza naše srdcia a našu myseľ k úvahám o tajomstve stvorenia a o Abrahámovej viere. Tu sa stretávajú cesty troch veľkých monoteistických svetových náboženstiev pripomínajúc nám to, čo majú spoločné. Každé z nich verí v jedného Boha, Stvoriteľa a Darcu všetkého, každé uznáva Abraháma ako svojho praotca, človeka viery, ktorému Boh doprial zvláštne požehnanie. Každé z nich má za sebou zástup nasledovníkov počas stáročí a bohaté duchovné, intelektuálne a kultúrne dedičstvo.“

Potom sa Svätý Otec zamerl na súčasný svet poznačený rozdeleniami a dodal, že toto posvätné miesto je povzbudením a výzvou pre mužov a ženy dobrej vôle, aby sa snažili zdolať nepochopenia a konflikty minulosti a nastúpili na cestu úprimného dialógu s úmyslom budovať svet spravodlivosti a pokoja pre generácie, ktoré prídu. „Môžeme začať s vierou, v to, že jediný Boh je nekonečný prameň spravodlivosti a milosti, pretože v Ňom obe existujú v úžasnej jednote“ – dodal Svätý Otec a povedal:

„Drahí priatelia, do Jeruzalema som prišiel na tejto púte viery, ďakujem Bohu za túto príležitosť, ktorá mi bola daná, aby som sa stretol s vami ako biskup Ríma a nástupca apoštola Petra, ale aj ako syn Abrahám, v ktorého „všetky pokolenia zeme budú požehnané“. Uistujem vás, že je vrúcny želaním Cirkvi spolupracovať v záujme dobra ľudskej rodiny. Skutočne totiž verí, že prísľub daný Abrahámovi má univerzálny dosah, že sú v ňom obsiahnutí všetci muži a ženy nezávisle od ich pôvodu či sociálneho postavenia.“

V závere Svätý Otec ešte dodal, že kým moslimovia a kresťania budú pokračovať v dialógu rešpektu, ktorý sa už začal, bude sa modliť, aby objavovali, ako je jedinečnosť Boha nerozlučne spätá s jednotou ľudskej rodiny. „Podriaďujúc sa jeho plánu stvorenia, študujúc zákon vpísaný do vesmíru a vložený do srdca človeka, uvažujúc o tajuplnom dare zjavenia Boha, nech všetci, ktorí vás nasledujú, naďalej upierajú svoj zrak na jeho nekonečné dobro, nezabúdajúc pri tom, ako sa toto dobro odráža v tvárach blížnych“.

Po stretnutí sa Svätý Otec odobral k Západnému múru jeruzalemského chrámu, teda k Múru nárekov,

ktorý je najposvätnjším miestom judaizmu, ale rovnako je aj miestom smútku nad zničením chrámu. Múr vysoký 15 metrov tvorí vyše 2500 rokov stará západná stena vonkajšej hradby, ktorá ku koncu obdobia druhého jeruzalemského Chrámu obklopovala Chrátovú horu. Podľa židovskej tradície, sú lístky, ktoré židia vkladajú do Múru nárekov určené len pre Boha a nikto ich nesmie čítať alebo ináč použiť.

Príhovor Svätého Otca počas návštevy Izraelského rabinátu

Svätý Otec sa dnes stretol aj s dvomi veľkými rabinmi Jeruzalema – s veľkým rabinom Yonom Metzgerom a s veľkým rabinom Shlomom Amarom - v Centre Hechal Shlomo – v sídle Veľkého rabinátu Izraela, ktoré sa nachádza vedľa jeruzalemskej Veľkej synagógy. Svätý Otec sa prihovril rabinom aj týmito slovami:

„Vážení rabíni, drahí priatelia, som vďačný za vaše pozvanie - navštíviť toto centrum Hechal Shlomo a stretnúť sa s vami počas tejto mojej cesty ako biskup Ríma“ – takto sa dnes Svätý Otec prihovril na stretnutí s veľkými rabinmi Jeruzalema, s veľkým rabinom Yonom Metzgerom a Shlomom Amarom.

Spomenul tiež ich návštevu vo Vatikáne v roku 2003 a 2005, ktoré označil za znak dobrej vôle, tak charakteristický pre tieto vzťahy, ktoré narastajú. Svätý Otec ich potom uistil o tom, že jeho želaním je aj naďalej prehĺbovať spoluprácu medzi Svätou stolicou a Izraelským rabinátom, ako aj židovským národom na celom svete. Potom dodal, že záujem židov a kresťanov je rovnaký - v zabezpečovaní rešpektu pre posvätnosť ľudského života, význam rodiny, výchovu mladých, ako aj pre náboženskú slobodu a povedomie v oblasti zdravej spoločnosti. Tieto témy dialógu – vyjadril svoju nádej Svätý Otec - sú počiatočnou fázou toho, čo bude pokračovať na ceste ku zlepšeniu vzájomného pochopenia a pokračoval:

„Dôvera je nepochybne základnou zložkou efektívneho dialógu, dnes mám možnosť zopakovať, že úsilie Katolíckej cirkvi je pevné na rozhodnej ceste od II. vatikánskeho koncilu za skutočné a trvácne zmierenie medzi kresťanmi a židmi. Tak ako to ujasnilo vyhlásenie „Nostra Aetate“, Cirkev pokračuje v presadzovaní spoločnej duchovnej vlasti kresťanov a židov a žela si stále hlbšie vzájomné pochopenie, pričom k tomu vy-

zýva aj prostredníctvom biblických a teologických štúdií či bratských dialógov. Sedem stretnutí bilaterálnej komisie, ktoré sa už uskutočnili medzi Svätou stolicou a Izraelským rabinátom môžu byť toho dôkazom! Som vám veľmi vďačný za vaše uistenia, že priateľstvo medzi Katolíckou cirkvou a rabinátom bude pokračovať aj v budúcnosti a rozvíjať sa v rešpektovaní a pochopení.“

V závere zdôraznil Svätý Otec ešte raz záujem, aby vzájomná spolupráca pokračovala spolu so všetkými ľuďmi dobre vôle, v odsúdení nenávisťi a prenasledovania na celom svete.

Príhovor Svätého Otca pri stretnutí s ordinármi Svätej zeme vo večeradle

Predpoludním o 11.50 hod. sa Benedikta XVI. po-modlil modlitbu Raduj sa nebies, kráľovná s ordinármi Svätej zeme vo večeradle, kde sa pred mnohými rokmi uskutočnil zázrak zoslania Ducha Svätého vo forme ohnivých jazykov. Pri tejto príležitosti adresoval svoj pozdrav kustódovi Svätej zeme a prítomným sa prihovril týmito slovami:

Drahí bratia a sestry v Kristovi, som rád, že som tu dnes s vami v tejto konkatedrále, kde sa kresťanské spoločenstvo v Jeruzaleme zjednocuje tak, ako to robilo počas storočí už od prvých dní Cirkvi. Tu v tomto meste hlásal Peter ak prvý Dobrú zvesť Ježiša Krista v Deň zoslania Ducha Svätého, keď sa zjednotilo asi tritisíc duší s učeníkmi. A tu sa aj prví kresťania vytrvalo zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách (Sk, 2,42). Z Jeruzalema sa Evanjelium rozšírilo až po končiny sveta (Ž 19,5) a v každom čase bolo úsilie ohlasovateľov evanjelia podporované modlitbami veriacich, ktorí sa zjednotili okolo Pánovho oltára, aby vzývali silu Ducha Svätého v diele ohlasovania. Boli to najmä modlitby tých, ktorých povolaním je podľa slov sv. Terezky z Lisieux, je byť „hlbokou láskou v srdci Cirkvi“, ktorá pomáha pri diele evanjelizácie. Osobitne si želim vyjadriť pár slov ľuďom skrytému apoštolátu kontemplatívneho života, ktorí sú tu prítomní a poďakovať sa im za ich ušľachtilé odovzdanie sa životu v modlitbe a odriekaní. Som vám osobitne vďačný za vaše modlitby, za môj úrad a prosím vás, aby ste aj naďalej zverovali Pánovi moju službu Božiemu ľudu na celom svete. Slovmi žalmistu vás tiež žiadam, aby ste prosili o pokoj pre Jeruzalem, za koniec konfliktu, ktorý priniesol také veľké utrpenia národom tejto oblasti.“

Potom nasledovala krátka návšteva latinskej Konkatedrály v Jeruzaleme a po jej ukončení, obedovala hlava Katolíckej cirkvi s ordinármi Svätej zeme, predstaviteľmi kláštorov a s pápežským sprievodom v latinskom patriarcháte Jeruzalema.

Homília Svätého Otca počas svätej omše v Jozafátskom údolí v Jeruzaleme

Poslednou udalosťou v dnešnom programe Svätého Otca bolo slávenie svätej omše v Jozafátskom údolí v Je-

ruzaleme, počas ktorej sa prihovoriť veriacim v homílii:

Drahí bratia a sestry v Pánovi,

„Kristus vstal z mŕtvych, aleluja!“ S týmito slovami vás všetkých veľmi srdečne pozdravujem. Ďakujem patriarchovi Fouad Twalovi za jeho slová privítania vo vašom mene a chcem predovšetkým vyjadriť svoju radosť z toho, že môžem sláviť túto svätú omšu spolu s vami, s jeruzalemskou cirkvou. Zhromaždili sme sa pod Olivovou horou, na mieste, kde sa modlil a trpel náš Pán, kde plakal pre lásku k tomuto mestu a kvôli túžbe, aby spoznalo „čo mu prináša pokoj“ (Lk 19,42), na mieste, z ktorého sa vrátil k Otcovi, potom ako dal svoje posledné pozemské požehnanie svojim učeníkom i nám samotným. Prijmeme dnes toto požehnanie. Dáva ho zvláštnym spôsobom vám, drahí bratia a sestry, ktorí stojíte v nepretršenom rade s prvými učeníkmi, ktorí stretli Vzkrieseného Pána pri lámaní chleba, s tými, ktorí zažili vyliatie Ducha v Hornej miestnosti (Večeradle) a s tými, ktorí sa obrátili na kázanie sv. Petra a ostatných apoštolov. Môj pozdrav tiež smeruje ku všetkým prítomným a osobitným spôsobom ku všetkým veriacim Svätej Zeme, ktorí tu z rozličných dôvodov dnes nemôžu byť s nami.

Ako nástupca svätého Petra šiel som po jeho stopách, aby som mohol medzi vami ohlásiť Vzkrieseného Pána, utvrdiť vás vo viere vašich otcov a zvolať na vás útechu, ktorá je darom Ducha Tešiteľa. Keď tu dnes stojím pred vami, chcem oceniť ťažkosti, frustrácie, bolesť i utrpenie, ktoré mnohí z vás vystáli kvôli konfliktom, čo postihli túto zem, ako aj trpké skúsenosti vysídlenia, ktoré mnohé z vašich rodín zažili – a nedajbože – ešte stále môžu zažiť. Dúfam, že moja prítomnosť na tomto mieste je znamením, že nie ste zabudnutí; že vaša verná prítomnosť a svedectvo sú skutočne vzácne v Božích očiach a neoddeliteľné od budúcnosti tejto zeme. Práve kvôli vašim hlbokým koreňom v tejto zemi, vašej starobylej a silnej kresťanskej kultúre a vašej neotrasiteľnej dôvere v Božie prisľúbenia, vy, kresťania Svätej zeme, ste povolaní byť nielen majákom viery pre univerzálnu Cirkev, ale aj kvasom harmónie, múdrosti a rovnováhy v živote spoločnosti, ktorá tradične bola a stále je pluralistickou, mnoho-etnickou a mnoho-náboženskou.

V dnešnom druhom čítaní apoštol Pavol hovorí Kolosanom, aby hľadali „čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha“ (Kol 3,1). Jeho slová zaznievajú výnimočne silne práve tu, pod Getsemanskou záhradou, kde Ježiš prijal kalich utrpenia v úplnej poslušnosti Otcovej vôli, a odkiaľ podľa tradície vystúpil do neba, aby zasadol po pravici Otca, kde sa za nás, údy jeho Tela, neustále prihovára. Svätý Pavol, veľký posol kresťanskej nádeje, spoznal hodnotu tejto nádeje i jej cenu v utrpení a prenasledovaní pre evanjelium, avšak nikdy nezaváhala v presvedčení, že Kristovo vzkriesenie bolo začiatkom nového stvorenia. Ako nám hovorí: „Keď sa zjaví Kristus, váš život, vtedy sa aj vy zjavíte s ním v sláve!“ (Kol 3,4).

Pavlovo napomenutie, aby sme hľadali, „čo je hore“ musí stále znovu zaznievať v našich srdciach. Jeho slová nás obracajú k naplneniu zjavenia viery o nebeskom Jeruzaleme, kde – vo vernosti starobylým proroctvám

– Boh zotrie z očí každú slzu a pripraví hostinu spásy pre všetky národy (por. Iz 25,6-8; Zjv 21,2-4).

Toto je nádej, toto je zjavenie, ktoré povzbudzuje všetkých, čo milujú tento pozemský Jeruzalem, aby ho vnímali ako prococtvo a prisľúbenie o tom univerzálnom zmierení a pokoji, ktoré Boh túži dať celej ľudskej rodine. Bohužiaľ, pod múrmi tohto istého mesta, myslíme na to, ako ďaleko je náš svet od úplného naplnenia daného proroctva a prisľúbenia. V tomto Svätom meste, kde život premoohl smrť, kde Duch bol vyliaty ako prvotina nového stvorenia, nádej stále zápasí so zúfalstvom, frustráciou a cynizmom, zatiaľ čo pokoj, ktorý je Božím darom a povolaním, je stále ohrozovaný sebecktvm, konfliktami, rozdelením a bremenom dávnych krívd. Z tohto dôvodu kresťanské spoločenstvo v tomto meste, ktoré bolo svedkom Kristovho vzkriesenia a vyliatia Ducha Svätého, musí sa ešte viac privinúť k nádeji, ktorú nám dáva evanjelium, uchovávajúc v srdci prisľub Kristovho definitívneho víťazstva nad hriechom a smrťou, svedčiac o sile odpustenia a ukazujúc najhlbšiu podstatu Cirkvi – ako znaku a sviatosti ľudstva zmiereného, obnoveného a zjednoteného s Kristom, novým Adamom.

Zhromaždení pod múrmi tohto mesta, svätého pre veriacich troch veľkých náboženstiev, ako by sme mohli nezamyslieť sa nad univerzálnym povolaním Jeruzalema? Oznamované prorokmi, toto povolanie sa javí ako nepopierateľný fakt, skutočnosť nesporne založená na komplexnej histórii tohto mesta a tohto ľudu. Židia, Moslimovia a kresťania rovnako volajú toto mesto svojím duchovným domovom. Ale koľko musí byť ešte urobené, aby sa naozaj stalo „mestom pokoja“ pre všetky národy, kam všetci môžu putovať hľadajúc Boha a počuť jeho hlas, „hlas, ktorý hovorí o pokoji“ (por. Ž 85,8)!

Jeruzalem bol naozaj vždy mestom, ktorého ulice sa ozývali rozličnými jazykmi, po ktorého kameňoch chodili ľudia všetkých rás a jazykov, ktorého múry sú symbolom Božej prozreteľnej starostlivosti o celú ľudskú rodinu. Ako mikrokozmos nášho globalizovaného sveta toto mesto, ak má žiť podľa svojho univerzálného povolania, musí byť miestom, ktoré bude učiť univerzálne, učte k druhým, dialógu a vzájomnému porozumeniu; miestom, kde predsudky, ignorancia a strach, ktorý ich podporuje, budú prekonané poctivosťou, integritou a snahou o mier. V múroch tohto mesta by nemalo byť miesto pre úzkoprsosť, diskrimináciu, násilie a nespravodlivosť. Veriaci v milosrdného Boha – či už sa nazývajú Židmi, kresťanmi alebo Moslimami – musia byť prvými, ktorí budú podporovať túto kultúru zmierenia a pokoja, akokoľvek bolestivo pomalý tento proces bude a akokoľvek ťažká je váha ich dávnych spomienok.

Na tomto mieste by som chcel povedať priamo o tragickej realite, ktorá sa dotýka všetkých, čo milujú toto mesto a túto krajinu, a ktorou je odchod mnohých členov kresťanskej komunity v posledných rokoch. Zatiaľ čo pochopiteľné dôvody mnohých, predovšetkým mladých, vedú k tomu, aby odišli do emigrácie, toto rozhodnutie zanecháva brázd hlbokého kultúrneho a duchovného ochudobnenia na celom meste. Dnes chcem

zopakovať, čo som povedal už pri iných príležitostiach: vo Svätej zemi je miesto pre každého! Naliehavo povzbudzujem úrady, aby rešpektovali, podporovali a cenili si prítomnosť kresťanov v tomto meste, a zároveň vás všetkých chcem uistiť o solidarite, láske a podpore celej Cirkvi i Svätej Stolice.

Drahí priatelia, v evanjeliu, ktoré sme práve počuli, svätý Peter a svätý Ján bežia k prázdnejmu hrobu, a Ján, ako nám hovorí Písmo, „uvidel i uveril“ (Jn 20,8). Tu vo Svätej zemi, očami viery, vy, spolu s pútnikmi z celého sveta, ktorí zaplňajú miestne chrámy a svätyne, máte požehnanie „vidieť“ miesta posvätené Kristovou prítomnosťou, jeho pozemskou činnosťou, jeho utrpením, smrťou a zmŕtvychvstaním, jeho darom Ducha Svätého. Tu, ako svätý apoštol Tomáš, máte možnosť „dotknúť sa“ historických skutočností, ktoré podčiarkujú naše vyznanie viery v Božieho Syna. Modlím sa dnes za vás, aby ste stále znova, každý jeden deň, „uvideli a uverili“ znameniam Božej prozreteľnosti a nevyčerpatelného milosrdenstva, „počúvali“ s obnovenou vierou a nádejou slová útechy apoštolského kázania, „dotýkali sa“ prameňov milosti vo sviatostiach, a stali sa tak pre ostatných stelesnením prísľubu o nových začiatkoch, o slobode zrodenej z odpustenia, o vnútornom svetle a pokoji, ktoré môžu priniesť uzdravenie a nádej aj do najtmavších kútov ľudských skutočností.

V chráme Božieho hrobu pútnici všetkých storočí prejavovali úctu kameňu, o ktorom nám tradícia hovorí, že stál pri vchode do hrobu v ono ráno Ježišovho vzkriesenia. Snažme sa často vracieť k tomuto prázdnejmu hrobu. Povzbudme sa tam v našej viere vo víťazstvo života a modlime sa, aby každý „ťažký kameň“, ktorý stojí pred dverami našich srdiec a bráni nášmu úplnému odovzdaniu sa Pánovi vo viere, nádeji a láske, bol rozbitý silou svetla a života, ktorý zažiaril z Jeruzalema do celého sveta v oné veľkonočné ráno. Kristus vstal z mŕtvych, aleluja! Naozaj vstal z mŕtvych, aleluja!

-mk, sg-

Svätý Otec - nová nádej pre kresťanskú menšinu

Izrael (12. mája, RV) – O doterajších krokoch počas púte Svätého Otca v Jordánsku a jeho význame pre kresťanskú menšinu žijúcu na tomto území, hovoril pre VR latinský patriarcha pre Jordánsko, Mons. Salim Sayegh:

„Myslím si, že Svätý Otec zistil, že kresťania v Jordánsku tvoria jedno spoločenstvo, Cirkev - ktorá rastie, ktorá hľadá do budúcnosti s nádejou... Chcem teda povedať, že je Cirkvou, ktorá nemá strach z ničoho, čo plánuje do budúcnosti, ktorá uplatňuje v praxi bratskú lásku medzi moslimami a kresťanmi – v spoločnom živote, v rešpektovaní jedných k druhým, v budovaní Cirkvi a vlasti. Je to ozaj nevyhnutná vec pre celú krajinu, pre všetkých moslimov a kresťanov.“

-mp-

Slová Svätého Otca pri uvítacej slávnosti v Betleheme na Palestínskych územiach

Palestína (13. mája, RV) – Svätý Otec sa dnes ráno, v šiesty deň jeho XII. apoštolskej cesty vo Svätej zemi, presunul z Izraela na Palestínske autonómne územia, ktoré zahŕňajú 30 kilometrov izraelského územia Západného brehu Jordánu, a ďalšiu časť územia predstavuje Pásmo Gazy.

Ráno o 9.00 hod. čakala Benedikta XVI. uvítacia ceremónia na námestí pred prezidentským palácom v Betleheme. Betlehem sa nachádza 10 kilometrov od Jeruzalema a má približne 35 tisíc obyvateľov. Mesto je tiež známe ako Dávidovo mesto, no pomenovanie krajiny môžeme preložiť aj ako Dom chlebov, či ako sa po arabsky nazýva, aj ako Dom mäsa. Vo Svätom písme sa mesto Betlehem po prvýkrát spomína v Starom zákone, kde sa píše: „Ráchel teda zomrela a pochovali ju na ceste do Efraty, čiže Betlehema“ (Gen. 35, 19). S narodením Ježiša Krista v najmenšom kraji v Júde získalo mesto svetovú dôležitosť. Od roku 1996 je pod Palestínsku samosprávu a okolo neho je postavená prísne strážená hranica, obohnaná vysokým múrom.

„Všetkých vás zo srdca pozdravujem a ďakujem prezidentovi Mahmoudovi Abbasovi za jeho uvítacie slová. Moja púť po biblických miestach by nemohla byť úplnou bez návštevy Betlehema, mesta Dávidovho a miesta narodenia Ježiša Krista“ – takto sa Svätý Otec prihovoril počas uvítacej slávnosti dnes ráno na Palestínskych územiach prezidentovi a ľudu.

„Nemohol by som prísť do Svätej zeme bez toho, aby som neprijal milé pozvanie prezidenta Abbasa, navštíviť tieto územia a pozdraviť palestínsky ľud. Viem, koľko ste trpeli a stále trpíte pre udalosti, ktoré postihli túto zem počas desiatok rokov. Moje srdce sa obracia na všetky rodiny, ktoré zostali bez strechy nad hlavou“ - dodal Svätý Otec a spomenul, že navštívi aj centrum utečencov, aby im tak vyjadril svoju solidaritosť. Tým, ktorí stratili tak veľa počas nedávneho konfliktu v Gaze, Svätý Otec vyjadril hlbokú spoluúčasť a stálu spomienku vo svojich modlitbách. Potom sa prihovoril prezidentovi:

„Pán prezident, Svätá zem podporuje právo vášho ľudu na zvrchovanú palestínsku vlasť v zemi vašich predkov, vlasť bezpečnú a pokojnú so svojimi susedmi vo vnútri medzinárodne uznaných hraníc. Aj keď sa tento cieľ zdá byť nateraz príliš vzdialený, povzbudzujem vás a celý váš ľud, aby ste udržiavali svetielko nádeje, že sa nájde ústretová cesta medzi legálnym úsilím Izraelčanov aj Palestínčanov k pokoju a stabilite.“

Potom slovami Jána Pavla II. Svätý Otec zdôraznil, že „nie je možný pokoj bez spravodlivosti, ani spravodlivosť bez odpustenia“ a že pokojné spolunážívanie medzi národmi Blízkeho východu môže byť uskutočňované v duchu spolupráce a vzájomného rešpektu, v ktorom právo a dôstojnosť všetkých sú uznané

a rešpektované. Žiadam všetkých vás - pokračoval – obnoviť zámer pracovať v záujme tohto cieľa. Osobitne potom vyzval medzinárodné spoločenstvo, aby využilo svoj vplyv v prospech nájdania riešenia.

„Je mojou vŕcnuou nádejou, aby vážne problémy týkajúce sa bezpečnosti v Izraeli a na Palestínskom území boli čo najskôr zmiernené tak, aby bola možná väčšia tak sloboda pohybu s osobitným prihliadnutím na rodinné zväzky, ako aj prístup na posvätné miesta. Palestínčania, rovnako ako každý iný národ, majú prirodzené právo sa navzájom sobášiť, budovať rodiny a mať prístup k práci, k výchove a k zdravotnej starostlivosti. Modlím sa aj za to, aby s pomocou medzinárodného spoločenstva mohla práca obnovy rapídne napredovať všade tam, kde boli poškodené a zničené domy, školy, či nemocnice najmä počas nedávneho konfliktu v Gaze. Toto je základom pre to, aby národ tejto zeme mohol žiť v podmienkach trvácneho pokoja a blaha.“

V závere všetkých Svätý Otec vyznal, aby mali odvalu čeliť každému pokušeniu, ktoré by mohlo spôsobovať násilie, či terorizmus. Naopak, vyzval ich k takému konaniu, ktoré by obnovilo rozhodnutie budovať pokoj.

Počas spomínanej ceremónie pozdravil Svätého Otca aj prezident palestínskej samosprávy Mahmúd Abbás. Súčasný prezident sa narodil v roku 1935 v meste Safad v Palestíne. Do funkcie bol zvolený 15. januára 2005 po smrti Yassera Arafata. Počas stretnutia Svätý Otec prečítal svoj príhovor.

Svätá omša na Námestí jaslí v Betleheme

Následne sa Benedikt XVI. odobral na Námestie jaslí v Betleheme, kde slávil svätú omšu.

Vo svojej homílii sa veriacim prihovril týmito slovami:

„Drahí bratia a sestry v Kristovi,

ďakujem všemohúcemu Bohu, že mi doprial milosť prísť do Betlehema, nielen preto, aby som si uctil miesto, kde sa narodil Kristus, ale aj preto, aby som stál po vašom boku, drahí bratia a sestry vo viere, ktorí žijete na týchto Palestínskych územiach. Som vdáčný patriarchovi Fouadovi Twalovi za slová, ktorými vyjadril vaše pocity a srdečne pozdravujem spolubratov biskupov a kňazov, rehoľníkov a veriacich laikov, ktorí aj napriek každodenným ťažkostiach povzbudzujú túto miestnu Cirkev vo viere, nádeji a láske. Moje srdce sa osobitným spôsobom obracia k pútnikom z Gazy, sužovaným vojnou. Prosím vás, aby ste zanesli svojim rodinám a spoločenstvám moje láskyplné objatie a môj smútok nad stratami, bolesťami a utrpením, ktoré ste zažili. Chceme vás uistiť o mojej solidarite v nesmiernej práci obnovy, ktorá je teraz pred vami a o mojich modlitbách za skoré zrušenie embarga.

„Nebojte sa. Zvestujem vám veľkú radosť... Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ Kristus Pán.“ (Lk 2,10-11). Správa o Kristovom príchode zvestovaná z neba hlasmi anjelov stále znie v tomto meste, tak ako znie v rodinách, domovoch a spoločenstvách po celom svete. Je to „dobrá zvest“, ktorú anjeli ohlasujú

„všetkým ľuďom.“ Hlásia, že Mesiáš, Syn Boží a Syn Dávidov, sa narodil „pre vás“: pre vás, pre mňa a pre ľudí všetkých čias a miest. V Božom pláne Betleheme, „najmenší medzi judejskými mestami“ (Mich 5,2) stal sa miestom nehasnúcej slávy: miestom, kde sa Boh v plnosti času rozhodol stať človekom, aby ukončil dlhú vládu hriechu a smrti a priniesol nový a bohatý život svetu, ktorý zostarol, ustal a bol premožený beznádejou.

Pre ľudí celého sveta sa Betlehem spája s týmto radosným posolstvom znovuzrodenia, obnovy, svetla a slobody. Ako veľmi sa však dnes tento prísľub zdá vzdialený od svojho naplnenia! Ako veľmi vzdialené sa zdá Kráľovstvo múdrej vlády a mieru, bezpečia, spravodlivosti a bezúhonnosti, ktoré prorok Izaiáš oznámil v prvom čítaní (por. Iz 9,7) a ktoré pokladáme za ustanovené príchodom Ježiša Krista, Mesiáša a Kráľa!

Odo dňa svojho narodenia bol Ježiš „znamením, ktorému budú odporovať“ (Lk 2,34) a je ním aj dodnes. Pán zástupcov, ktorého „pôvod je odpradávná, od dní večnosti“ (Mich 5,2), chcel založiť svoje Kráľovstvo narodením sa v tomto malom meste, prídúc na svet v tichu a pokore jaskyne, ležiac ako bezmocné dieťa v jasliach. Tu, v Betleheme, napriek všetkým protirečeniam, aj kamene stále mocne ohlasujú túto „dobrú zvest“, posolstvo spásy, ktoré toto mesto, viac než všetky ostatné, má ohlasovať celému svetu. Pretože tu, spôsobom, ktorý prevýšil každú ľudskú nádej a očakávanie, Boh dokázal vernosť svojim prisľúbeniam. V narodení svojho Syna odhalil príchod Kráľovstva lásky: Božej lásky, ktorá zostúpila, aby priniesla uzdravenie a pozdvihla nás; lásky, ktorá sa zjavuje v ponížení a slabosti kríža, avšak víťazí v slávnom vzkriesení pre nový život. Kristus priniesol Kráľovstvo, ktoré nie je z tohto sveta, avšak zároveň Kráľovstvo, ktoré je schopné tento svet premeniť, pretože má silu meniť srdcia, osvetľovať myseľ a posilňovať vôľu. Tým, že vzal na seba naše telo, so všetkými jeho slabosťami a premenil ho silou Ducha, Ježiš nás pozval stať sa svedkami jeho víťazstva nad hriechom a smrťou. A toto je to, k čomu nás povoláva odkaz Betlehema: svedčiť o víťazstve Božej lásky nad nenávisťou, sebeckvom, strachom a hnevom, ktoré ničia ľudské vzťahy a vytvárajú rozdelenie tam, kde by bratia mali nažívať v jednote, skazu tam, kde by ľudia mali budovať, zúfalstvo tam, kde by mala prekvítať nádej!

„V nádeji sme spasení“, hovorí svätý apoštol Pavol (Rim 8,24). Celkom realisticky však priznáva, že stvorenie stále vzdychá a zvíja sa v pôrodných bolestiach, i keď my, ktorí sme dostali prvotiny Ducha, trpezlivo očakávame naplnenie našej spásy (por. Rim 8,22-24). V dnešnom druhom čítaní Pavol predkladá učenie o Vtelení, ktoré možno osobitným spôsobom aplikovať na ťažkosti, ktoré zažívate vy, Bohom vyvolený ľud Betlehema: „Zjavila sa Božia milosť“, vraví nám, „na spásu všetkým ľuďom a vychováva nás, aby sme sa zriekli bezbožnosti a svetských žiadostí a žili v tomto veku triezvo, spravodlivo a nábožne, a tak očakávali blahoslavenú nádej a príchod slávy veľkého Boha a nášho Spasiteľa Ježiša Krista“ (Tit 2,11-13).

Nie sú toto cnosti, ktoré majú mať ľudia, čo žijú v nádeji? Za prvé, neustále obrátenie sa ku Kristovi, ktoré vidno nielen na našich skutkoch, ale aj na našom zmýšľaní: odvaha opustiť neplodný a sterilný spôsob myslenia, konania a reagovania. Potom vytváranie mentality pokoja, založeného na spravodlivosti, úcte k právam a povinnostiam, ako aj oddanosť spolupráci na spoločnom dobre. A takisto vytrvalosť, vytrvalosť v dobrom a v odmietaní zla. Tu v Betleheme sa od Ježišových učeníkov vyžaduje zvláštna vytrvalosť: vytrvalosť vo vernom svedectve o Božej sláve, ktorá sa tu zjavila narodením jeho Syna; o dobrej zvesti pokoja, ktorý zostúpil z neba, aby prebýval na zemi.

„Nebojte sa!“ Toto je odkaz, ktorý vám nástupca svätého Petra dnes chce odovzdať, opakujúc posolstvo anjelov a naliehanie, ktoré vám náš milovaný pápež Ján Pavol II zanechal v roku Veľkého Jubilea Kristovho narodenia. Počítajte s modlitbami a solidaritou vašich bratov a sestier v univerzálnej Cirkvi a pracujte s konkrétnymi iniciatívami na tom, aby ste upevnili svoju prítomnosť vo Svätej zemi a ponúkli nové možnosti tým, ktorí sú pokúšaní odísť. Buďte mostom dialógu a konštruktívnej spolupráce pri budovaní kultúry mieru, ktorá musí nahradiť súčasnú patovú situáciu strachu, násilia a sklamaní. Budujte svoje miestne cirkvi: nech sú tvorivými miestami dialógu, tolerancie a nádeje, ako aj solidarity a praktickej lásky k chudobným.

Nadovšetko, buďte svedkami životnej sily, nového života prineseného Vzkrieseným Kristom; života, ktorý môže osvietiť a premeniť aj tie najtemnejšie a najzúfalejšie ľudské situácie. Váš domov potrebuje nielen nové ekonomické a spoločenské usporiadanie, ale predovšetkým, mohli by sme povedať, „usporiadanie ducha“, schopné podnieť sily všetkých ľudí dobrej vôle pre službu vzdelaniu, rozvoju a podpore spoločného dobra. Máte ľudské zdroje na to, aby ste vybudovali kultúru mieru a vzájomnej úcty, ktoré zaručia lepšiu budúcnosť vašim deťom. Táto vznešená úloha vás očakáva. Nebojte sa!

Starobylá Bazilika Narodenia Pána, vyskúšaná vetrami dejín a ťažbou storočí, stojí pred nami ako svedok viery, ktorá vytrvá a premôže svet (por. 1 Jn 5,4). Každý návštevník Betlehema si musí všimnúť, že v priebehu storočí sa veľké dvere vedúce do Božieho domu postupne zmenšili. Dnes sa modlíme, aby sa z Božej milosti a z nášho odhodlania, stále viac otvárali dvere vedúce do tajomstva Božieho prítomku medzi ľuďmi, do chrámu nášho spoločenstva v jeho láske a do predzvesti sveta večného mieru a radosti; aby privítali, obnovili a premenili každé ľudské srdce. Takto bude Betlehem pokračovať v ohlasovaní odkazu zvereného pastierom, nám i celému ľudstvu: Sláva Bohu na výsostiach, a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!“ Amen.

Po svätej omši nasledoval obed Svätého Otca s ordinármi Svätej zeme, františkánskou komunitou a s pápežským sprievodom v kláštore Casa Nova v Betleheme. Tento františkánsky kláštor pre pútnikov bol založený v roku 1908.

Popoludní o 15.30 hod. navštívil Benedikt XVI. betlehenskú Jaskyňu Narodenia a následne sa odobral na návštevu charitnej detskej nemocnice pre novorodencov, ktorá bola založená v roku 1978 švajčiarskou asociáciou Kinderhilfe Betlehem.

Svätý Otec v utečeneckom tábore Aida v Betleheme

Benedikt XVI. navštívil aj utečenecký tábor Aida v Betleheme, kde sa Svätý Otec aj prihovril. Najprv prejavil všetkým svoju veľkú solidárnosť, najmä tým, ktorí sa ocitli bez strechy nad hlavou a túžia po návrate do svojich rodísk a po možnosti žiť nastálo vo svojej vlasti. Osobitne pozdravil deti a vyučujúcich školy. „Vaše úsilie“ – povedal – „je vyjadrením nádeje do budúcnosti. Všetkým mladým, tu prítomným hovorím: obnovte vaše snahy, aby ste sa tak pripravili na obdobie, v ktorom budete zodpovední za konanie palestínskeho ľudu v období, ktoré príde“.

Následne Svätý Otec vyzdvihol dôležitú úlohu rodičov. Aj im adresoval osobitnú úlohu – aby podporovali svoje deti v štúdiu a v rozvíjaní ich darov s tým vedomím, že budú do budúcnosti posilami potrebnými na zastávanie zodpovedných pozícií v palestínskom spoločenstve. „Viem“ – pokračoval – „že mnohé z vašich rodín sú rozdelené či už pre uväznenia niektorých z ich členov, ako aj pre znemožnenie slobody pohybu a viem aj to, že mnohí z vás prežili veľké straty počas nevráživosti.“ Potom všetkých ubezpečil o tom, že zostávajú navždy v jeho modlitbách. Vyzdvihol tiež prácu mnohých cirkevných organizácií, ktoré sa starajú o utečencov v tomto tábore, ako aj v iných častiach palestínskeho územia a hovoril:

„Nástroj pokoja. Ako len ľudia z tohto tábora, z týchto území a z celej oblasti dychtia po pokoji! V týchto dňoch je toto želanie ešte viac citel'né, keďže si pripomínate udalosti z mája v roku 1948 a roky konfliktu – doteraz nevyriešeného –, ktoré nasledovali po nich. Teraz žijete v nestálych a ťažkých podmienkach s obmedzenými možnosťami zamestnania a je pochopiteľné, že sa často cítite frustrovaní. Vaše oprávnené snahy o stálu vlasť, o palestínsky nezávislý štát zostávajú nenaplnené. A vy sa naopak cítite ako v pasci, rovnako ako mnohí v tejto oblasti a vo svete, v špirále násilia, útokov a protiútokov, pomsty a nepretržitého ničenia. Celý svet si veľmi želá, aby bola táto špirála pretrhnutá, aby pokoj ukončil dlhotrvajúcu nevráživosť. Nám, ktorí sme tu dnes, zostáva len kruté uvedomenie si toho mŕtveho bodu, ku ktorému sa zdá, že dospeli kontakty medzi Izraelčanmi a Palestínčanmi – teda múru.“

Toto – ako pokračoval Svätý Otec – sa zdá byť ešte tragickejšie vo svete, v ktorom sa hranice stále viac otvárajú trhu, cestovaniu, pohybu ľudí, kultúrnym výmenám. Povedal tiež, že z oboch strán tohto múru, je potrebná veľká odvaha na prekonanie strachu a nedôvery, k čomu je potrebná veľkodušnosť pri hľadaní zmierenia po rokoch ozbrojených stretov.

„Humanitárna pomoc v tomto tábore má veľký význam. Napriek tomu, dlhodobým riešením konfliktu, akým je tento, nemôže byť nič iné ako politické riešenie. Nikto neočakáva, že palestínske a izraelské národy k tomu dospejú sami. Nevyhnutná je podpora medzinárodného spoločenstva. Opakujem teda moju výzvu všetkým zainteresovaným stranám, aby sa snažili o správne riešenie, trvácne, v rešpektovaní oprávnených žiadostí všetkých strán pri uznaní ich oprávnenej požiadavky na život v pokoji a v dôstojnosti podľa medzinárodného práva. Diplomatické úsilie bude úspešné len vtedy, ak samotní Palestínčania a Izraelčania budú ochotní prelomiť tento kruh agresíí. Na um mi prichádzajú úžasné slová, ktoré pripisujeme sv. Františkovi: „Aby som vnášal lásku, kde je nenávisť, odpustenie, kde sa množia urážky, svetlo, kde sú tmy, radosť tam, kde je smútok.“

V závere ešte Svätý Otec dodal, že pokoj sa musí začínať vo vlastnom prostredí, vo vlastnej rodine, vo vlastnom srdci a zaželať všetkým prítomným, aby pokoj opäť rozkvitol v tejto zemi.

V podvečer pokračoval program Benedikta XVI. prijatím u prezidenta. Záverečná rozlúčková ceremónia na nádvorí prezidentského paláca a príhovor Svätého Otca ukončili šiesty deň jeho návštevy Svätej zeme.

„Bol to jeden z najpamätnejších dní od vtedy, čo som prišiel dnes ráno do Betlehema a tešil som sa z toho, že som mohol sláviť svätú omšu s mnohými veriaci na mieste, kde sa narodil Ježiš Kristus, Svetlo národov a Nádej sveta“ – týmito slovami sa dnes Svätý Otec rozlúčil po jednodňovej návšteve Betlehema. Spomenul si pri tom na charitné detské centrum, ktoré navštívil, ako aj na utečenecký tábor, v ktorom sú utečenci, ktorí museli opustiť svoje domovy tak ako Svätý rodina. Spomenul si aj na múr, ktorý vyrástol na tomto území a rozdelil tak susedov, rodiny a dodal:

„Táto návšteva mi pripomenula smutné spomienky na múr v mojej rodnej krajine, ktorý počas takého dlhého obdobia, rozdeľoval východ a západ a tvoril temnú hranicu vzájomnej nevraživosti. Pred dvadsiatimi rokmi v roku 1989 tento múr padol, a tak boli rozdelenia konečne odstránené. Nech je táto berlínska udalosť prameňom nádeje pre národy týchto zemí. Aj keď sú okolnosti odlišné, udalosti roku 1989 dokazujú, že múry netrvajú večne. Možno ich zrútiť, dôležité je však odstrániť tie múry, ktoré si stavíme okolo našich sŕdc, bariéry, ktoré dvíhame proti nášmu blížnemu. Práve preto chcem v týchto mojich záverečných slovách ešte raz vyzvať na to, aby ste sa otvorili k štedrosti ducha, aby bola ukončená neznášanlivosť a vyhostenie. Nezáleží na tom, ako pevný a hlboko zakorenený sa môže konflikt zdať, sú tu stále dôvody, pre ktoré možno dúfať, že bude vyriešený, že trpezlivé úsilia tých, ktorí pracujú pre pokoj a zmierenie, prinesú napokon ovocie. Mojim želaním pre vás, palestínsky ľud, je, aby sa to stalo čo najskôr, aby ste sa mohli konečne tešiť z pokoja, slobody a stability, ktoré vám chýbali počas takého dlhého obdobia.“

-ls, mk, sg, mf-

Svätý Otec v homílii na Hore skazy o dôležitosti rodiny v dnešnej spoločnosti

Izrael (14. mája, RV) – Svätý Otec začal siedmy deň svojej XII. apoštolskej cesty dopoludnia o 10.00 hod. slávením svätej omše na Hore skazy v Nazarete, ktorú celebraval pri príležitosti ukončenia Roku rodiny, ktorý slávia cirkev vo Svätej zemi. Počas homílie sa Svätý Otec prihovril k veriaci týmto slovami: „Drahý bratia a sestry, vo vašich srdciach nech vládne Kristov pokoj. Preň ste aj povolaní v jednom tele.“ (Kol 3, 15). S týmito slovami apoštola Pavla, pozdravujem každého z vás s láskou v Najvyššom. Teším sa, že som mohol prísť do Nazareta, do miesta požehnaného tajomstvom Zvestovania, miesta, ktoré bolo svedkom tichých rokov Ježišovho dospievania v múdrosti, veku a milosti (porov. Lk 2, 52). Ďakujem arcibiskupovi Eliasovi Chacourovi za jeho priateľské slová uvítania, a v znamení mieru objímam bratov biskupov, kňazov a rehoľníkov, a všetkých verných Galilei, ktorí v rozmanitosti ich obradov a tradícií, vzdávajú prejav univerzálnosti Kristovej Cirkvi. Pozdravujem prezidenta Izraela, ktorý nás uznáva jeho prítomnosťou.“

Potom Svätý Otec poďakoval aj tým, ktorí sa podieľali na príprave slávnosti v Nazarete. Následne vyzdvihol špecifickosť tohto mesta, keď povedal: „Tu v domovine Ježiša, Márie a Jozefa, sme sa zhromaždili ako znak ukončenia slávenia Roku rodiny sláveného Cirkvou vo Svätej zemi. Ako znamenie nádeje pre budúcnosť, požehnám základný kameň Medzinárodného centra rodiny, ktoré bude vybudované v Nazarete. Modlime sa, aby toto centrum podporovalo silný rodinný život v tomto regióne, ponúkalo podporu a pomoc rodinám kdekolvek a povzbudzovalo ich v ich nenahraditeľnej misii v spoločnosti.“

Následne Svätý Otec pripomenul slová pápeža Pavla VI., ktorý uviedol, že každý z nich sa potrebuje navrátiť do Nazareta, aby tak „znova premýšľal o tichu a láske Svätej rodiny, vzore kresťanského rodinného života.“ Potom dodal: „Tu, v príklade Márie, Jozefa a Ježiša, prichádzame uctiť si svätosť každej úplnej rodiny, ktorá je v Božom pláne založená na doživotnej vernosti muža a ženy posvätenej manželstvom, zaväzujúcim a rešpektujúcim tak Boží dar nového života. Tak mnoho mužov a žien našej doby si potrebuje znovu osvojiť túto základnú pravdu, ktorá stojí na základe spoločnosti a aké dôležité je svedectvo manželských párov pre formáciu zdravého vedomia a budovania civilizácie lásky!“

Svätý Otec tiež pripomenul slová Svätého písma, kde je rodina predstavovaná ako „prvá škola múdrosti, škola, ktorá vychováva jej členov v uskutočňovaní tých dobrých vlastností, ktoré vytvárajú skutočné šťastie“ povedal Svätý Otec a pokračoval: „V Božom pláne pre rodinu, je láska manžela a manželky nositeľkou ovocia v novom živote a nachádza denne vyjadrenie v milujúcom úsilí rodičov zabezpečiť celistvú ľudskú a duchovnú formáciu pre ich deti. Každý člen rodiny, či už

najmladšie dieťa alebo najstarší príbuzný, je vzácny sám o sebe a nie je videný ako prostriedok k dosiahnutiu nejakého iného cieľa.

Potom Svätý Otec upozornil na dôležitú povinnosť štátu „podporovať rodiny v ich výchovnej misii, ochraňovať rodinu ako rodinnú inštitúciu a rovnako aj jej prirodzené práva a uistiť sa, že všetky rodiny môžu žiť a rásť v podmienkach dôstojnosti.“ Ďalej Svätý Otec pripomenul slová apoštola Pavla, ktoré zanechal v Liste Kolosanom: „Ako Boží vyvolenci, svätí a milovaní, oblečte si hlboké milosrdenstvo, láskavosť, pokoru, miernosť a trpezlivosť. Znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak by mal niekto niečo proti druhému. Ako Pán odpustil vám, tak aj vy! Ale nad všetko toto majte lásku, ktorá je zväzkom dokonalosti!“ (porov. 3, 12-14). Pápež Benedikt XVI. zároveň uviedol, že tieto slová zo Svätého písma možno aplikovať aj v meste Zvestovania a dodal: „Nazaret nám pripomína našu potrebu uznať a rešpektovať dôstojnosť danú Bohom a náležitú úlohu žien, tak dobre ako ich osobitné čaro a talenty. Či už ako matky v rodinách, ich živou prítomnosťou v službe a inštitúciách spoločnosti alebo v osobitnom povolaní nasledovať nášho Najvyššieho prostredníctvom evanjeliových zástupcov čistoty, chudoby a poslušnosti, majú ženy nepostrádateľnú úlohu vo vytváraní tejto „ľudskej ekológie“, ktorú náš svet a táto zem tak naliehavo potrebuje: teda prostredie, v ktorom sa deti učia láske a k milovaniu iných, byť čestnými a rešpektovať všetkých, konať mocou milosti a odpustenia. Máme tu tiež na mysli aj svätého Jozefa, verného muža, ktorého si Boh želal ustanoviť cez jeho domácnosť. Prostredníctvom príkladu Jozefovej sily a otcovstva sa Ježiš učil vlastnostiam mužskej zbožnosti, vernosti jedinému slovu, poctivosti a tvrdej práci. V tesárovi Nazaretu vidíme, ako moc založená na službe lásky je nekonečne plodnejšia než sila, ktorá sa usiluje vládnuť. Ako veľmi náš svet potrebuje príklad, rady a tichú silu mužov ako bol Jozef!“

Svätý Otec sa zameril aj na mladých v krajine, keď povedal: „Nakoniec, sa v uvažovaní nad nazaretskou Svätou rodinou, obraciame k malému Ježišovi, ktorý vyrastá v dome Márie a Jozefa, v múdrosti a v porozumení, až do dňa začiatku jeho verejného účinkovania.“ Svätý Otec potom pripomenul úlohu rodičov a detí v ich vývine, ktorú stanovil II. Vatikánsky koncil, teda nielen rešpektovať rodičov, ale objavovať aj dokonalú lásku, ktorá dáva životu ten najhlbší zmysel.

V závere sa Svätý Otec poďakoval všetkým tým, ktorí pomáhajú viesť a vychovávať mládež, ako miestnym Cirkvám, tak aj školám, kňazom, rehoľníkom, katechetom a učiteľom, ktorí spolu s rodičmi pracujú na dobre detí stálym prinášaním svedectiev Evanjelia.

Pripomeňme, že Nazaret sa nachádza 25 kilometrov od Galilejského jazera a 9 kilometrov od hory Tábor. Starobylé mesto v historickej zemi Galilea, mesto Ježišovho dospievania, má približne 65 tisíc prevažne palestínskych obyvateľov, z ktorých tvoria približne 40 percent katolíci, zvyšok dopĺňajú moslimovia.

Po svätej omši nasledoval obed Svätého Otca s miest-

nymi ordinármi, komunitou františkánov a pápežským sprievodom v kláštore františkánov v Nazarete. Benedikt XVI. sa potom o 15.50 hod. stretol premiérom Izraela, Benjaminom Netanjahom, ktorý na tomto poste len nedávno nahradil svojho predchodcu Ehuda Olmerta.

Pozdrav Svätého Otca náboženským predstaviteľom

Popoludní o 16.30 hod. pozdravil Svätý Otec náboženských predstaviteľov Galilei vo svätyni Zvestovania, kde sa im aj prihovoril.

V úvode sa pápež Benedikt XVI. poďakoval za slová biskupa Marcuzza a za vřúcne prijatie a pozdravil lídrov rozličných spoločenských, medzi nimi kresťanov, moslimov, židov, drúzov, a ďalších zástupcov a pokračoval:

„Presvedčenie, že svet je Božím darom a že Boh vstúpil do ľudských dejín, je perspektíva, z ktorej kresťania vidia, že stvorenie má svoj cieľ a dôvod. V oddialení od chápania života ako výsledku slepého nezvratného osudu, bol svet chcený Bohom a pozdvihuje jeho jasnú žiaru. V srdci každej náboženskej tradície je presvedčenie, že samotný pokoj je Božím darom, aj keď ho nie je možné dosiahnuť bez ľudského úsilia. Trvalý pokoj pochádza z poznania, že svet nie je našim vlastníctvom, ale skôr horizontom, v ktorom sme pozvaní k účasti na Božej láske a k spolupráci na riadení sveta s pomocou jeho vnuknutia. Nemôžeme so svetom robiť všetko, čo by sme chceli, sme povolaní k tomu, aby sme naše voľby prispôbovali komplexným zákonom vpísaným Stvoriteľom vo vesmíre, a aby sme formovali naše skutky podľa Božej dobroty, ktorá preniká kráľovstvom stvorenia. Galilea, zem známa svojou etnickou a náboženskou rôznorodosťou je vlasťou ľudu, ktorý dobre pozná úsilia, potrebné k životu v harmonickom spolunažívaní. Naše rozličné náboženské tradície v sebe nesú potenciál potrebný k podpore kultúry pokoja a to najmä prostredníctvom výchovy a hlásania duchovných hodnôt hlbších ako je naše spoločné ľudstvo. Tým, že formujú srdcia mladých, formujeme aj vlastnú budúcnosť ľudstva. Kresťania sa ochotne zjednocujú so židmi, moslimami, drúzmi a ľuďmi ďalších náboženstiev so želaním zachrániť deti od fanatizmu a násilia, aby ich naopak pripravovali na poslanie budovať lepší svet.“

V závere povzbudil všetkých prítomných, aby pokračovali v budovaní rešpektu a v budovaní pokojného prostredia, v modlitbe a v meditácii v celej Galilei. Uistil ich, že Katolícka cirkev sa bude usilovať zabezpečenie svetla pravdy, pokoja a láskavosti v krajine prostredníctvom spolupráce s mužmi a ženami dobrej vôle, pri vedení ľudí celého sveta k tomu, aby hľadali všetko to, čo podporuje jednotu ľudskej rodiny.“

Potom navštívil Jaskyňu Zvestovania a následne sa presunul do hornej Baziliky Zvestovania, kde boli vešpery s biskupmi, kňazmi, rehoľníkmi, rehoľničkami, cirkevnými hnutiami a pastoračnými pracovníkmi Galilei.

Bazilika Zvestovania je najvýznamnejšou pamiatkou Nazareta. Je postavená na mieste pôvodného

Máriinho domu, kde sa Archanjel Gabriel prihovorel Márii týmito slovami: „Zdravas', milosti plná, Pán s tebou... Neboj sa, Mária, našla si milosť u Boha. Počneš a porodiš syna a dáš mu meno Ježiš. On bude veľký a bude sa volať synom Najvyššieho. Pán Boh mu dá trón jeho otca Dávida, naveky bude kraľovať nad Jakubovým rodom a jeho kráľovstvu nebude konca“ (Lk 1,26-37)

Príhovor Benedikta XVI. biskupom, kňazom, rehoľníkom a seminaristom v Nazarete

Posledným bodom dnešného programu bol príhovor Svätého Otca v spomínanej bazilike, kedy sa Benedikt XVI. obrátil na veriacich týmito slovami:

„Bratia biskupi, otec kustód, drahí bratia a sestry v Kristovi, som veľmi dojatý, že tu dnes môžem byť s vami na mieste, kde sa Božie Slovo stalo telom a začalo prebývať medzi nami. Je veľmi príznačné, že sa stretávame na spev večernej modlitby Cirkvi práve tu, aby sme vzdali chvály a vďaky Bohu za divy, ktoré pre nás učinil! Ďakujem arcibiskupov Sayahovi za jeho privítanie a prostredníctvom neho chcem pozdraviť aj všetkých členov maronitskej cirkvi vo Svätej Zemi. Pozdravujem kňazov, rehoľníkov, členov cirkevných hnutí a pastoračných asistentov z celej Galiley. Chcem znovu vzdať hold bratom kustódom za starostlivosť, ktorú počas mnohých storočí venujú udržiavaniu svätých miest, ako je toto. Pozdravujem latinského emeritného patriarchu, jeho Blaženosť Michela Sabbaha, ktorý viac než dvadsať rokov viedol veriaci ľud tejto zeme. Pozdravujem veriacich latinského patriarchátu a ich súčasného patriarchu, jeho blaženosť Fouada Twala, ako aj členov grécko-melchitskej cirkvi, zastúpených arcibiskupom Eliasom Chacourom. A na tomto mieste, kde Ježiš vyrastal a učil sa hebrejskému jazyku, pozdravujem hebrejsky hovoriacich kresťanov, ktorí nám pripomínajú židovské korene našej viery.

To, čo sa stalo tu v Nazarete, ukryté pred pohľadom sveta, bol jedinečný Boží skutok, mocný zásah do dejín, v ktorom sa počalo malé dieťa, aby prinieslo spásu celému svetu. Zázrak Vtelenia nás stále vyzýva, aby sme sa otvorili pre chápanie nekonečných možností Božej premieňajúcej moci, jeho lásky k nám, jeho túžby byť s nami spojený. Tu sa večný Syn Boží stal človekom, a tak nám, svojim bratom a sestrám umožnil, aby sme mali účasť na jeho Božom synovstve. Zostúpenie zriekajúcej sa lásky umožnilo vystúpenie, ktoré nás pozdvihuje, aby sme mali účasť na živote samého Boha (por. Flp 2,6-11).

Duch, ktorý „zostúpil na Máriu“ (por. Lk 1,35) je ten istý duch, ktorý sa vznášal nad vodami pri úsvite Stvorenia (por. Gn 1,2). Pripomína nám, že Vtelenie bolo skutkom nového stvorenia. Keď sa Pán Ježiš Kristus počal v panenskom lone Márie skrze moc Ducha Svätého, vtedy Boh so sebou zjednotil celé ľudstvo, vstúpil s nami do nového, trvalého vzťahu a začal nové Stvorenie. Rozprávania o Zvestovaní ukazujú osobitnú Božiu zdvorilosť (por. Mother Julian of Norwich, Revelations 77-79). Nenancuje sa, neurčuje jednoducho, akú úlohu bude Mária hrať v tomto pláne našej spásy: pýta si jej súhlas. Pri prvom Stvorení si Boh, samozrejme, nepýtal

súhlas od svojich stvorení, avšak pri Stvorení novom tak robí. Mária stojí na mieste celého ľudstva. Hovorí za nás, keď odpovedá na anjelovo pozvanie. Svätý Bernard opisuje, ako celý anjelský dvor napäto očakával jej súhlas, ktorý potvrdil manželské zjednotenie medzi Bohom a celým ľudstvom. Pozornosť všetkých anjelských chórov sa sústredila na toto miesto, kde sa odohral dialóg, ktorý otvoril novú a rozhodujúcu kapitolu svetovej histórie. Mária povedala: „Nech sa mi stane podľa tvojho slova.“ A Slovo sa stalo telom.

Keď sa zamýšľame nad týmto radostným tajomstvom, naplnia nás to nádejou, istou nádejou, že Boh sa bude aj naďalej dotýkať našich dejín a využívať tvoriteľskú moc, aby dosiahol ciele, ktoré sa ľudskému vnímaniu zdajú neuskutočniteľné. Vyzýva nás, aby sme sa otvorili premieňajúcejmu pôsobeniu Stvoriteľského Ducha, ktorý nás obnoví, zjednotí s Bohom a naplní novým životom. So znamenitou zdvorilosťou nás pozýva, aby sme mu umožnili prebývať medzi nami, aby sme prijali do našich sŕdc Božie Slovo, ktoré nás uschopní odpovedať mu s láskou a s láskou sa starať jeden o druhého navzájom.

V izraelskom štáte a v palestínskych oblastiach kresťania tvoria menšinu obyvateľstva. Možno z času na čas cítite, že váš hlas nezaváži veľa. Mnohí z vašich kresťanských bratov už odišli do emigrácie v nádeji, že inde nájdu viac bezpečnosti a lepšie vyhliadky do budúcnosti. Vaša situácia pripomína dni mladej Panny Márie, ktorá viedla skrytý život v Nazarete, ďaleko od bohatého či vplyvného sveta. Avšak, aby sme citovali Máriine slová z krásneho chválospevu Magnifikat, Boh zhladal na poníženosť svojej služobnice a hladných nakrmil dobrotami. Načerpajte silu z Máriinho chválospevu, ktorý onedlho budeme spievať zjednotení s Cirkvou na celom svete! Nemajte strach byť verní Kristovi a zostať v tejto zemi, ktorú on posvätil svojou prítomnosťou! Tak ako Mária, máte úlohu v Božom pláne spásy, aby ste dali svetu Krista – tým, že o ňom budete vydávať svedectvo a budete šíriť jeho posolstvo pokoja a jednoty. Preto je veľmi dôležité, aby ste boli medzi sebou jednotní, aby Cirkev vo Svätej zemi bola pre všetkých „znakom a prostriedkom dôverného spojenia s Bohom a jednoty celého ľudského pokolenia“ (Lumen Gentium, 1). Vaša jednota vo viere, nádeji a láske je ovocím Ducha Svätého, ktorý vo vás prebýva a uchopňuje vás byť účinnými nástrojmi Božieho pokoja; pomáha uskutočniť opravdivé zmierenie medzi rozličnými národmi, ktoré uznávajú Abraháma ako otca svojej viery. Pretože, ako to Mária s radosťou vyjadrila v Magnifikate, Boh „pamätá na svoje milosrdenstvo, ako sľúbil našim otcom, Abrahámovi a jeho potomstvu naveky“ (Lk 1,54-55).

Drahí priatelia v Kristovi, buďte si istí, že na vás neustále pamätám vo svojich modlitbách, a prosím vás, aby ste sa aj vy modlili za mňa. Obráťme sa teraz k nášmu nebeskému Otcovi, ktorý na tomto mieste zhladal na svoju poníženú služobnicu a zaspievajme mu chválospev, zjednotení s Preblahoslavenou Pannou Máriou, so všetkými chórmami anjelov a svätých, i s celou Cirkvou na tomto svete.“

—mf, sg—

Príhovor Svätého Otca počas ekumenického stretnutia v Izraeli

Izrael (15. mája, RV) – Posledný deň XII. apoštolskej cesty Benedikta XVI. vo Svätej zemi začal významným ekumenickým stretnutím v sídle grécko-pravoslávneho patriarchátu v Jeruzaleme, kde sa Svätý Otec prihovoril prítomným týmito slovami:

„Drahí bratia a sestry v Kristovi,

hlbokou vďačnosťou a radosťou ma napĺňa táto návšteva gréckeho ortodoxného patriarchátu Jeruzalemu, ktorá je momentom, po ktorom som tak dlho túžil. Ďakujem jeho Blaženosti patriarchovi Theophilusovi III. za jeho priateľské slová bratského pozdravu, ktoré ma hrejú. Aj ja vám všetkým vyjadrujem moju srdečnú vďaku za sprostredkovanie tejto príležitosti znova sa stretnúť s mnohým predstaviteľmi cirkví a súčasnými cirkevnými spoločenstvami.

V toto ráno som plný myšlienok z historických stretnutí, ktoré sa uskutočnili tu v Jeruzaleme, medzi mojim predchodcom pápežom Pavlom VI. a ekumenickým patriarchom Athenagorasom I. a tiež medzi Jánom Pavlom II. a jeho Blaženosťou patriarchom Diodorosom. Tieto stretnutia, zahŕňajúce aj moju dnešnú návštevu, majú veľký symbolický význam. Pripomínajú, že svetlo z východu (porov. Is 60, 1, Rev 21, 10) osvetľuje celý svet od toho zvláštneho momentu, keď nás prišlo navštíviť „vychádzajúce slnko“ a tiež nám pripomínajú, že odtiaľ bolo Evanjelium kázané všetkým národom.

Stojac na tomto posvätnom mieste, vedľa baziliky Božieho Hrobu, ktoré označuje miesto, kde náš ukrižovaný Pán z mŕtvych vstal pre celé ľudstvo, a blízko večeradla, kde v deň Turíc „boli všetci vedno na tom istom mieste“ (Sk, 2, 1), kto by mohol necítiť pobádanie k prinášaniu plnej Božej vôle, zdravou učenosťou a duchovnou túžbou našim ekumenickým snahám? Modlím sa, aby naše dnešné zhromaždenie dalo nový podnet k práci teologickeho dialógu medzi Katolíckou cirkvou a Ortodoxnou cirkvou, pridávaním k súčasnému výsledku študijných dokumentov a ďalších spoločných iniciatív.

Osobitnou radosťou pre naše cirkvi bola spolupráca ekumenického patriarchu Konštantínopolu, Bartolomeja I. na nedávnej Biskupskej synode v Ríme venovanej téme „Božie slovo v živote a v poslaní Cirkvi“. Srdečné privítanie, ktoré sa mu dostalo a jeho úchvatné sprostredkovanie, boli úprimné prejavy hlbokkej duchovnej radosti, ktorá pramení z priestoru, do ktorého je prijímanie skutočne poskytované medzi našimi cirkvami. Takéto ekumenické skúsenosti plodia jasné svedectvá o spojení medzi jednotou Cirkvi a jej poslaním. Vyzdvihnutím jeho ramien na kríž, Ježiš priťiahne všetkých k sebe a zjednotí ich v jedno (porov. Jn 12,32). Vdýchnutím jeho Ducha na nás prejavil svoju silu umožniť nám účasť na jeho poslaní zmierenia (porov. Jn 19, 30, 20, 22-23). V tomto vdychu prostredníctvom spasenia, ktoré spája, stojí naše poslanie! Potom tento malý zázrak, ktorý je práve v našej naliehavej túžbe priniesť Krista iným, dosahuje poznanie tohto posolstva zmierenia (porov. 2 Kor 5, 19), že porazíme naše rozdele-

nia. Avšak ísť do celého sveta (porov. Jn 20, 21), naplnení zjednocujúcou silou Ducha Svätého (ibid. v. 22), ohlasujú, aby sme vykresľovali každému, že Ježiš je Boží Syn (ibid. v. 31), budeme nachádzať silu zdvojnásobiť naše úsilia k zdokonaleniu nášho spoločenstva, zdokonaľiť ho, prinášajúc jednotného svedectva lásky Otca, ktorý poslal svojho Syna, aby tak svet poznal jeho lásku k nám (porov. Jn 17, 23).

Niekedy pred dve tisíc rokmi, medzi týmito istými ulicami, skupina Grékov žiadala Filipa: „Pane, chceli by sme vidieť Ježiša“ (Jn 12, 21). To je žiadosť aj nás, ktorí sme tu dnes, tu v Jeruzaleme, vo Svätej zemi, v regióne a všade vo svete. Ako odpovieme? Je naša odpoveď vyslyšaná? Svätý Pavol upozorňoval na dôležitosť našej odpovede, nášho povolania učiť a kázať. On povedal: „viera teda vzniká z počutia a počutie skrze hlásanie slova Kristovho“ (Rm, 10, 17). Je to príkaz z toho dôvodu, že kresťanskí vodcovia a ich spoločenstvá nesú svedectvo plné života, k čomu naša viera vyhlasuje: večné Slovo, ktoré prišlo na toto miesto, cez Ježiša Nazaretského, ktorý kráčal týmito ulicami, cez jeho slová a skutky vyzývajúce ľudí každého veku k životu v pravde a láske.

Drahí priatelia, povzbudzujem vás k ohlasovaniu radostného Vzkrieseného Krista, prajem tiež, aby ste spoznali prácu k cieľu vodcov kresťanských spoločenstiev, ktorí sa pravidelne stretávajú na tomto mieste. Zdá sa mi, že veľkolepé služby kresťanov v Jeruzaleme môžu ponúknuť ich krajanom výchovu a vývoj ďalšej generácie správne formovaných a odovzdaných kresťanov, túžiacich štedro prispieť k náboženskému a občianskemu životu v tomto jedinečnom a svätom meste. Základnou prioritou každého kresťanského vodcu je oživovanie viery jednotlivcov a rodín zverených do jeho pastoračnej starostlivosti. Táto spoločná pastoračná starostlivosť zabezpečuje, že sú naše pravidelné stretnutia poznačené múdrosťou a bratskou dobročinnou potrebou k podpore ďalších a k spojeniu v radoostiach a ťažkostiach, ktoré poznamenávajú životy našich ľudí. Modlím sa, aby úsilie kresťanov v Jeruzaleme, bolo pochopené ako súhlas s úsilím všetkých jeho členov, ich náboženstva: život náboženskej slobody a mierové spolunažívanie – a pre mladých ľudí zvlášť – nerušený prístup k vzdelaniu a zamestnaniu, nádej na stabilné bývanie a domov, a príležitosti podporiť a prispieť tak k ekonomickej stabilite.

Vaša Blaženosť, znovu ďakujem za vaše láskavosť, že ste ma sem pozvali, spolu s ďalšími hosťami. Na základe každého z nás a spoločenstiev, ktoré predstavujeme, vyprosujem hojnosť Božieho požehnania statočnosti a rozvážnosti! Nech každý z nás bude posilnený nádejou Krista, ktorý nesklame!“

Slová Benedikta XVI. pri návšteve Svätého hrobu

Izrael (15. mája, RV) – V programe Svätého Otca v dnešný deň jeho apoštolskej cesty bola aj návšteva Svätého hrobu v Jeruzaleme, počas ktorej sa prítomným prihovoril. Po úvodných pozdravoch pokračoval slovami z Evanjelia podľa Jána.

„Evanjelium podľa Jána nám priblížilo návštevu Petra a milovaného učeníka pri prázdnom hrobe v to

veľkonočné ráno. Dnes, s odstupom 20 storočí Nástupca Petra, rímsky biskup, stojí pri tom istom prázdnom hrobe a pozerá sa na mystérium Vzkriesenia. Nasledujúc tak apoštola si aj ja želim ešte raz vyznať pred mužmi a ženami dnešnej doby, pevnú vieru Cirkvi, že Ježiš Kristus bol ukrižovaný, zomrel a bol pochovaný a že tretieho dňa vstal z mŕtvych. Povýšený po pravici Otca zoslal nám svojho Ducha na odpustenie hriechov. A okrem Neho, ktorého Boh urobil Pánom a Kristom, „v nikom inom niet spásy, lebo niet pod nebom iného mena daného ľuďom, v ktorom by sme mali byť spasení“ (Sk 4, 12).“

Potom Svätý Otec pokračoval keď povedal, že stojac na tomto mieste a uvedomujúc si tú úžasnú udalosť, nemôžeme necítiť „tú bolesť, ktorá preniká srdcom“ tak, ako to bolo u tých, ktorí ako prví počuli ohlasovanie Petra na Turíce. Tu Kristus zomrel a vstal z mŕtvych - pokračoval Svätý Otec - preto, aby už nikdy viac nezomrel, tu sa ľudské dejiny definitívne zmenili. Potom sa Svätý Otec zamerl na prázdny hrob, ktorý hovorí o nádeji, tej istej, „ktorá nezahanbuje, lebo Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali“ (Rim 5, 5). Toto je, ako pokračoval Benedikt XVI. posolstvo, ktoré chce zanechať v závere svojej púte vo Svätej zemi: nech táto nádej stále prebýva v srdci každého človeka v tejto zemi. „Nech sa zakorení v srdciach, nech zostane vo vašich rodinách spoločenstvách, aby tak nadchýnala v každom z vás stále vernejšie svedectvo Vládcovi pokoja. Potom pokračoval: „Tento starobyľý chrám Svätého Hrobu – „Anastasis“, je tichým svedectvom, ako bremena našej minulosti so všetkými jej nedostatkami, nepochopeniami a konfliktami, tak aj slávnym prísľubom, nádeje, ktorá naďalej žiari z prázdneho Kristovho hrobu. Toto sväté miesto, kde sa Božia sila odhalila v slabosti a kde sa ľudské utrpenie pretransformovalo Božou slávou, nás vyzýva ešte raz sa očami viery pozrieť na tvár Ukrižovaného a Vzkrieseného Pána. Pri pohľade na jeho oslávené Telo, premenené Duchom, môžeme plnšie pochopiť, že aj teraz prostredníctvom krstu nesieme so sebou „na tele Ježišovo umieranie, aby sa na našom tele zjavil aj Ježišov život“ (2 Kor, 4, 10-11). Aj teraz milosť Vzkriesenia koná v nás! Nech uvažovanie o tomto poháňa naše úsilie či ako jednotlivcov, tak aj ako členov cirkevného spoločenstva v tom, aby sme rástli v živote Ducha cez obrátenie, pokánie a modlitbu. Nech nám tiež pomáha prekonať, mocou toho istého Ducha každý konflikt a napätia, zrodené v tele a odstrániť každú prekážku vo vnútri aj z vonku, ktorá sa stavia medzi naše spoločné svedectvo Kristovi a zmierujúcu silu jeho lásky.“

Potom Svätý Otec dodal, že týmito slovami uzatvára svoju púť po svätých miestach a prosí, aby Cirkev vo Svätej zemi načierala stále viac sily z uvažovania o prázdnom hrobe Spasiteľa, ktorý je našim pokojom, „On z oboch urobil jedno a vo svojom tele zbúral medzi nimi múr rozdelenia, nepriateľstvo“ (porov. Ef 2, 14).

Pápež Benedikt XVI. potom ešte raz povzbudil bratov biskupov a kňazov, ako aj rehoľníkov a rehoľníčky, ktorí slúžia milovanej Cirkvi vo Svätej zemi: „Tu pred prázdny hrobom, v samotnom srdci Cirkvi, vyzývam vás s entuziazmom obnoviť vaše zasvätenie v Kristovi a va-

še úsilie v láskavej službe jeho mystického Tela. Vašou nesmiernou výsadou je ohlasovanie Krista v tejto zemi, ktorú On posvätil počas jeho pozemského života a jeho pôsobenia. S pastoračnou láskou k blížnym umožnite vašim bratom a sestrám a všetkým obyvateľom tejto zeme aby cítili uzdravujúcu prítomnosť a zmierujúcu lásku Vzkrieseného. Ježiš žiada každého z nás, aby sme boli svedkami jednoty a pokoja pre všetkých tých, ktorí žijú v tomto meste pokoja. Kristus je ako nový Adam prameňom jednoty, ku ktorej je povolaná celá ľudská rodina, tej jednoty, ktorej znakom a sviatosťou je Cirkev.“

Návšteva patriarchálneho chrámu sv. Jakuba Arménskej apoštolskej cirkvi v Jeruzaleme

Z baziliky Svätého hrobu sa Svätý Otec presunul do patriarchálneho chrámu sv. Jakuba Arménskej apoštolskej cirkvi v Jeruzaleme. Prítomným sa Svätý Otec prihovril týmito slovami: „Bratsky vás pozdravujem v Pánovi a vyprosujem vám dobré zdravie a požehnanie pre službu, ktorú konáte. Som vďačný, že dnes môžem navštíviť túto katedrálu sv. Jakuba v srdci starobylej arménskej časti Jeruzalema a stretnúť sa s kňazmi vášho patriarchátu ako aj s členmi Arménskej cirkvi vo Svätom meste.

Naše dnešné stretnutie sa nesie v atmosfére srdečnosti a priateľstva a je ďalším krokom na ceste vedúcej k jednote, ktorú si Boh žela pre všetkých svojich učeníkov. V posledných desaťročiach sme z Božej milosti boli svedkami zlepšujúcich sa vzťahov medzi Katolíckou a Arménskou apoštolskou cirkvou. Pokladám za veľké požehnanie, že som sa minulý rok mohol stretnúť s katolikosom a najvyšším patriarchom všetkých Arménov, Karekinom II a s katolikosom Cilície Aramom I. Ich návšteva pri Svätej stolici a modlitby, ktoré sme spolu prednášali, posilnili naše priateľstvo a potvrdili našu oddanosť posvätnéj snahe, ktorou je podpora jednoty kresťanov.

V duchu vďačnosti nášmu Pánovi chcem vyjadriť ocenenie neochvejnej oddanosti, s ktorou sa Arménska apoštolská cirkev snaží o pokračovanie teologického dialógu medzi Katolíckou Cirkvou a východnými Ortodoxnými cirkvami. Tento dialóg, podporovaný modlitbou, sa posunul dopredu prekonaním ťažby minulých nedorozumení a poskytuje veľmi sľubnú nádej do budúcnosti. Osobitným znakom tejto nádeje je dokument o podstate a úlohe Cirkvi, ktorý vypracovala zmiešaná komisia a predložila ho cirkvám na ďalšie štúdium a zhodnotenie. Zverme prácu tejto komisie do rúk Ducha múdrosti a pravdy, aby priniesla bohaté ovocie pre rast cirkevného spoločenstva a pomohla šíreniu evanjelia ľuďom dnešnej doby.

Už od prvých kresťanských storočí mala arménska cirkev v Jeruzaleme obdivuhodnú históriu, zvýraznenú výnimočným rozkvetom mníškeho života a kultúry, spojenej so svätými miestami a liturgickými tradíciami, ktoré sa okolo nich rozvinuli. Tento úctyhodný katedrálny chrám, spolu s Patriarchátom a mnohými vzdelávacími a kultúrnymi inštitúciami, ktoré sú s ním spojené, vydáva svedectvo o tejto dlhej a význačnej histórii. Modlím sa, aby vaše spoločenstvo neustále čerpalo nový život zo svojich bohatých tradícií a zostalo pevné vo svojom svedectve o Ježišovi Kristovi a o sile jeho vzkriesenia

(por. Fil 3,10) v tomto Svätom meste. Chcem tiež uistiť všetky prítomné rodiny a predovšetkým deti a mladých, že na nich osobitne pamätám vo svojich modlitbách. Drahí priatelia, prosím vás tiež, aby ste sa spojili so mnou v modlitbe za to, žeby všetci kresťania Svätej zeme dokázali so zápalom a ušľachtilosťou spoločne pracovať na šírení evanjelia o našom zmierení v Kristovi a o príchode jeho kráľovstva svätosti, spravodlivosti a pokoja.

Vaša Blaženosť, ďakujem vám ešte raz za vaše vládne privítanie a srdečne vyprosujem bohaté Božie požehnanie vám i všetkým kňazom a veriacim Arménskej apoštolskej cirkvi vo Svätej zemi. Nech vás stále sprevádza radosť a pokoj Zmŕtvychvstalého Krista!“

Benedikt XVI. sa rozlúčil so Svätou zemou

Popoludní o 13.30 hod. nasledovala rozlúčková slávnosť na letisku Ben Guriona v Tel Avive, počas ktorej sa Svätý Otec vo svojom príhovore s prítomnými podielil o niektoré silné zážitky na svojej púti. „Predtým, ak sa vrátim do Ríma, chcel by som sa s vami podeliť o niektoré silné zážitky, ktoré vo mne zanechala táto púť vo Svätej zemi“ – týmito slovami sa začal príhovor Svätého Otca.

Spomenul si pritom na niektoré chvíle v Izraeli, ako aj na Palestínskych územiach či na stretnutia s obyvateľmi. Ako povedal, stretol sa s predstaviteľmi Katolíckej cirkvi vo Svätej zemi a teší sa z toho, ako spoločne pracujú v pomoci Pánovmu stádu. Táto zem – pokračoval - je skutočne úrodnou pôdou pre ekumenizmus a medzináboženský dialóg a modlím sa, aby táto bohatá rozmanitosť náboženského svedectva v tejto oblasti, mohla priniesť ovocie v narastajúcom vzájomnom spoznávaní a vzájomnom rešpekte. Spomenul si tiež na slávnosť v prezidentskom paláci, ktorú označil za najslávnejšiu počas jeho pobytu v Izraeli, ako aj na návštevu pamätníka holokaustu v Yad Vashem, kde sa stretol aj s tými, ktorí prežili krutosť šoah. Tieto stretnutia – ako povedal - obnovili jeho spomienky na jeho návštevu pred troch rokov v Auschwitzi, kde boli toľkí židia – matky, otcovia, manželia, manželky, bratia, sestry a priatelia - brutálne vyhubení pod režimom bez Boha, propagujúcim ideológiu antisemitizmu a nenávisť. „Tá strašná kapitola dejín nemôže byť nikdy zabudnutá, či negovaná“ – dodala hlava Katolíckej cirkvi. Potom Svätý Otec zdôraznil, že prišiel ako pútnik a priateľ tak izraelského, ako aj palestínskeho národa a povedal:

„Priatelia trávia radi spoločný čas vo vzájomnej spoločnosti a rovnako smútia, keď vidia, ako jeden z nich trpí. Nijaký priateľ Izraelčanov a Palestínčanov nemôže nesmútiť, keď vidí pokračujúce napätie medzi vašimi dvomi národmi. Nijaký priateľ nemôže neplakať pri utrpení a stratách na ľudských životoch, ktoré oba národy podstúpili počas posledných šiestich desaťročí. Dovolím si obrátiť sa s touto výzvou na celý ľud týchto zemí: Koniec prelievaniu krvi! Koniec bojov! Koniec terorizmu! Koniec vojne! Pretrhnime kruh násilností, nech sa obnoví trvalý pokoj založený na spravodlivosti, nech nastane skutočné zmierenie a uzdravenie. Nech je univerzálne uznané, že izraelský štát má právo byť a tešiť sa z pokoja a bezpečnosti vo vnútri medzinárodne uznaných hraníc. Nech je rovnako uznané, že palestínsky ľud má právo na

nezávislú zvrchovanú vlasť, na život v dôstojnosti a na slobodu cestovania. Nech sa to takzvané „dvoj - štátne riešenie“ stane skutočnosťou a nezostane len snom a nech sa z týchto zemí šíri pokoj, ktorý bude svetlom pre národy, dávajúc nádej mnohým ďalším oblastiam, ktoré sužujú konflikty. Jeden z najsmutnejších obrazov počas mojej návštevy bol múr. Modlil som sa pri ňom za budúcnosť, v ktorej národy Svätej zeme budú môcť žiť spoločne v pokoji a v harmónii, bez potreby podobných takýchto nástrojov bezpečnosti a oddelenia, ale naopak rešpektujúc sa a dôverujúc jeden druhému v odmietaní akejkoľvek formy násilia a agresie. Pán prezident, viem, aké ťažké bude dosiahnuť takýto cieľ, viem, aká ťažká je vaša úloha a úloha palestínskych predstaviteľov, ale uistujem vás, že moje modlitby a modlitby katolíkov na celom svete vás budú sprevádzať pri vašom úsilí budovať spravodlivý pokoj v tejto oblasti.“

V závere sa Svätý Otec poďakoval všetkým, ktorí sa podieľali na príprave jeho návštevy a všetkých ubezpečil o svojich modlitbách. „Všetkým vám hovorím: ďakujem a nech je Pán s vami. Shalom!“

Príhovor Benedikta XVI. novinárom

Svätý Otec sa počas návratu do Ríma prihovorel novinárom, ktorí ho sprevádzali počas jeho XII. apoštolskej cesty vo Svätej zemi. Poďakoval sa im za ich prácu a zdôlčovanie rozličných ťažkostí, ktoré museli podstúpiť, aby informovali svet o tejto púti a pozvali tak aj ostatných do tohto Svätého mesta. Svätý Otec ďalej spomenul tri dôležité momenty, ktoré v ňom táto návšteva zanechala:

„V každom prostredí, či už v moslimskom, kresťanskom, židovskom, som našiel odhodlanie na medzináboženský dialóg, na stretnutia, spoluprácu medzi náboženstvami. Je dôležité, aby toto videli všetci, aby nevideli len akt – povedzme – politických záujmov v danej situácii, ale aby videli, že to vychádza z toho istého jadra viery, pretože veriť v jedného Boha, ktorý stvoril nás všetkých, Otca nás všetkých, veriť v tohto Boha, ktorý stvoril ľudstvo ako rodinu, chcenu ako rodinu, veriť, že Boh je láska – to v sebe zahŕňa toto stretnutie, túto potrebu stretnutia, dialógu, spolupráce ako nevyhnutnosť samotnej viery.“ Potom sa Svätý Otec zamerl na ekumenické prostredie v krajine, ktoré označil za povzbudivé a rovnako aj stretnutia s predstaviteľmi mnohých náboženstiev:

„Mali sme veľa stretnutí s pravoslávnyim svetom, ktoré sa niesli v srdečnej atmosfére, mal som možnosť sa tiež rozprávať s predstaviteľmi Anglikánskej cirkvi a ďalšími a je vidieť, že práve táto atmosféra Svätej zeme je veľkým povzbudením pre ekumenizmus.“ Ako tretí významný moment označil Svätý Otec ešte stále mnohé „ťažkosti“.

„Sú tu obrovské ťažkosti – vieme to, videli sme a počuli sme. Videl som tiež, že je tu hlboké želanie pokoja zo strany všetkých. Ťažkosti sú však viditeľnejšie a nemôžeme ich skrývať: sú tu, treba ich vyjasniť. Ale spoločné želanie pokoja a bratstva nie je tak viditeľné a zdá sa mi, že by sme mali hovoriť aj o tomto, povzbudzovať všetkých v tejto vôli, aby sa našli riešenia, iste nie jednoduché na tieto ťažkosti.“ -sg, mk-

Sekretár Svätej stolice pre vzťahy so štátmi navštívil prezidenta SR

Arcibiskup Dominique Francois Joseph Mamberti, sekretár Druhej sekcie Štátneho sekretariátu (minister zahraničných vecí) vo Vatikáne, pricestoval na oficiálnu návštevu Slovenskej republiky. Od 12. – 15. mája sa stretol so štátnymi a cirkevnými predstaviteľmi. Navštívil Bratislavu a Nitru, kde okrem oficiálnych stretnutí absolvoval prehliadku mesta, Katedrály sv. Martina a ruín hradu Devín.

Dňa 13. mája 2009 v popoludňajších hodinách navštívil sekretár Svätej stolice pre vzťahy so štátmi Mons. Dominique Francois Joseph Mamberti starobylú Nitriansku katedrálu a Diecézne múzeum na Nitrianskom hrade. V priestoroch biskupskej rezidencie sa stretol s J.Em. Jánom Chryzostomom kardinálom Korcom, Mons. Dominikom Hrušovským, Mons. Viliamom Judákom, Mons. Mariánom Chovancom, so zástupcami mesta Nitry a s ďalšími hosťami.

Mons. Dominiqua Mambertiho prijal vo štvrtok prezident SR Ivan Gašparovič.

Hneď v úvode rokovania poukázal náš najvyšší pred-

staviteľ na príchod kresťanstva na slovenské územie už v čase Veľkej Moravy. Pripomenul tiež, že pápež Hadrián II. v roku 869 vymenoval sv. Metoda za pápežského legáta pre krajiny, ktorých vládcami boli Rastislav, Svätopluk a Koceľ. O niekoľko rokov neskôr, v roku 880 povýšil pápež Ján VIII. starobylú Nitru na biskupské sídlo a tak zriadil prvú katolícku diecézu na území Slovenska a stredovýchodnej Európy. Prezident Ivan Gašparovič pripomenul tiež misiu solúnskych bratov, vierozvestov, svätého Cyrila a svätého Metoda.

Najvyšší štátny predstaviteľ ocenil, že Svätá stolica ako jeden z prvých subjektov medzinárodného práva uznala nezávislosť samostatnej a demokratickej Slovenskej republiky a nadviazala s ňou diplomatické styky. Prezident Ivan Gašparovič zdôraznil, že v apoštolskom nunciovi Mons. Giordanovi - ktorý bol tiež prítomný na rokovaní – „má Slovensko priateľa, ktorý prehľbuje dobré vzťahy Slovenska s Vatikánom.“

Mons. Mamberti na stretnutí s hlavou štátu uviedol, že „bohatá história, ktorá spája Svätú stolicu a Slovensko, je výborným základom našich dobrých vzťahov. Hodnoty, ktoré sme zdedili a ktoré priniesli vierozvestovia - svätý Cyril a svätý Metod, boli postupne dopĺňané a predstavujú spoločné duchovné dedičstvo celej Európy.“

Slovenský prezident so sekretárom Svätej stolice hovoril aj na tému zmluvy Slovenskej republiky s Vatikánom, ktorá má podľa Mons. Mambertiho posilniť bilaterálnu spoluprácu a pastoračnú starostlivosť. Vatikán si podľa Dominiqua Mambertiho váži veľmi dobrú úroveň spolupráce Cirkvi na Slovensku so štátnymi inštitúciami.

Prezident Ivan Gašparovič ďalej na rokovaní uviedol, že preambula Ústavy Slovenskej republiky hovorí o tom, že Slovenská republika si váži cyrilometodskú kresťanskú tradíciu, ktorá vychádza z histórie našej krajiny. „Postavenie cirkví nevnímame len v rovine diskusie o sociálnych otázkach, ale cirkev sa podieľa i na rozvoji kultúrneho a duchovného života spoločnosti,“ povedal Ivan Gašparovič. Pokračoval, že Slovensko vyše 1200 rokov nemalo svoj vlastný štát, „no napriek tým stáročiam si Slováci dokázali zachovať svoje územie, svoj jazyk, svoju kultúru a svoju vieru. Som presvedčený, že práve táto duchovná sila pomohla Slovákom, aby sa naša spoločnosť mohla vyvíjať i do budúcnosti.“

Prezident Ivan Gašparovič poznamenal, že pápež Ján Pavol II. navštívil Slovensko až trikrát a že so Sv. Otcom Benediktom XVI. sa stretol už krátko po jeho nástupe, čo vrátane dnešného stretnutia svedčí o intenzite a kvalite vzájomných vzťahov. Preto prezident Slovenskej republiky vyjadril presvedčenie, že Slovensko navštívi aj pápež Benedikt XVI., ktorého pozval pri príležitosti 1150. výročia príchodu vierozvestov svätého Cyrila a svätého Metoda, ktoré oslávime na Slovensku v roku 2013.

Náš najvyšší predstaviteľ na rokovaní ocenil, že Lisabonská zmluva EÚ rešpektuje právo jednotlivých členských štátov, aby si upravili vzťahy s Vatikánom podľa vlastnej potreby: „V naplnení medzištátnej zmluvy s Vatikánom máme ešte niektoré nedoriešené otázky vo vzťahu odluky Cirkvi od štátu, či uplatňovaniu práva na výhradu svedomia.“

Prezident Ivan Gašparovič na rokovaní vyjadril presvedčenie, že odluka Cirkvi od štátu musí vziť z presvedčenia a iniciatívy samotnej Cirkvi a zo všeobecnej spoločenskej diskusie. Výhradu vo svedomí považuje prezident za „citlivú otázku.“ Vláda SR túto problematiku posudzuje veľmi seriózne, no v súčasnej situácii, kedy slovenskú spoločnosť sužujú problémy hospodárskej krízy, by podľa prezidentových slov otázky výhrady vo svedomí len viac polarizovali spoločnosť.

Prezident však vyjadril nádej, že v budúcnosti Slovensko určite nájde vzájomne akceptovateľné riešenie aj v tejto citlivej oblasti. Náš najvyšší predstaviteľ v diskusii so sekretárom Svätej stolice pre vzťahy so štátmi uviedol, že slovenská spoločnosť si ctí tradičnú rodinu, ako základ duchovných a morálnych hodnôt štátu.

-dj, mr-/ snímka -pz-

Vladyka Milan Chatur v Čerhove

V sobotu 9. mája vladyka Milan Chatur, košický eparcha, navštívil obec Čerhov, aby posvätil novú sakristiu a zaprestolnú (za oltárom) ikonu. Novú sakristiu si veriaci postavili v priebehu niekoľkých mesiacov svojpomocne. Zaprestolná ikona s námetom zosnutia presvätej Bohorodičky je dielom Rastislava Róku z Veľkej Trne. Po posviacke vladyka slávil liturgiu. V kázni upriamil pozornosť prítomných na Bohorodičku, ktorá svojim pokorným „áno“ Božej vôli sa stala tou najvznešenejšou matkou v celom ľudskom pokolení. V ďalšej časti vladyka povzbudil všetky mamy k zodpovednému prístupu k svojmu materskému poslaniu, lebo „nepochopenie materstva signalizuje zlú budúcnosť našich rodín.“

Na konci slávnosti bolo aj myrovanie, po ktorom miestny farár Peter Bombár vyjadril vďaku svojim veriacim za všestrannú pomoc pri dokončení diela. Na vladyku a jeho spolupracovníkov čakal pripravený koč, na ktorom sa previezli na miesto občerstvenia. Aj touto dnes už zriedkavou atrakciou spolu s úvodným privítaním chlebom a soľou v krojoch miestni veriaci vyjadrili lásku k svojmu biskupovi a krásnym zvyklostiam svojich predkov.

Michal Hospodár

„Budujte civilizáciu lásky“ - biskup Rudolf Baláž učiteľom

10. mája 2009 sa na púti na Skalke pri Trenčíne zišli pedagógovia škôl z celého Slovenska, počas ktorej ich biskup Rudolf Baláž vyzval viesť slovenskú mládež k intelektuálnemu a morálnemu rastu. Na pútnické miesto s tisícročnou tradíciou pri Trenčíne prišlo približne 600 pedagogických pracovníkov štátnych, cirkevných i súkromných škôl a školských zariadení. Pútnický program sa začal prednáškou zameranou na autenticitu života kresťanského učiteľa, ktorú účastníkom predniesol špiritúál nitrianskeho kňazského seminára Róbert Dorman.

Svätú omšu v pútnickom kostole zasvätenom národným svätcom Andrejovi - Svoradovi a Beňadikovi celebraval Mons. Rudolf Baláž, predseda Komisie pre katechizáciu a školstvo Konferencie biskupov Slovenska. Učiteľov v homílii povzbudil, aby z tohto miesta odniesli do svojich domovov a celému národu požehnanie. Ocenil význam ich pedagogického pôsobenia a pripomenul, že školy na Slovensku majú mať ambíciu byť kvalitné, a tie, ktoré vychovávajú intelektuálne zdatných a veriacich ľudí.

Biskup Rudolf Baláž sa v homílii zamyslel nad tým, že vedenie štátu, keď si uvedomí fakt, že dobre vychované generácie prinesú prosperitu národu a spoločnosť bude altruistická, nájde mnohé spôsoby na podporu škôl. „Našou životnou povinnosťou je urobiť svet lepším a ľudskjším, než aký sme ho našli,“ uviedol v súvislosti

s pôsobením pedagógov v ich konkrétnych, rozličných situáciách dnešnej doby. V homílii zdôraznil potrebu budovať civilizáciu lásky. Učiteľov vyzval k postoju, ktorý nespočíva len v slovách ale aj v činorodej láske. Povzbudil ich, aby v osobnom styku s ľuďmi urobili všetko preto, aby v druhom zapálili Božie svetlo. „Kristus je Pravda,“ pripomenul Mons. Baláž.

V popoludňajšom programe kresťanskí pedagógovia spoločne vykonali tradičnú krížovú cestu učiteľov. V čase vymedzenom pre dialóg im banskobystrický biskup Rudolf Baláž odpovedal na osobné otázky, rozprával o tvorivom spoločenstve medzi kňazmi a laikmi a životných postojoch k otázkam doby. Učiteľia zakončili púť návštevou pustovne, kde svätí pustovníci pôsobili začiatkom 11. storočia. Miestny správca farnosti Stanislav Strapko pozval pútnikov na opätovné stretnutie na Skalke pri Trenčíne v mesiaci júl, pri príležitosti sviatku Sv. Andreja - Svorada a Beňadika. Tohtoročným organizátorom celoslovenskej púte učiteľov bolo Zruženie kresťanských pedagógov Slovenska a klub kresťanských pedagógov v Trenčíne.

Zuzana Juhaniaková

Bratislavský eparcha na odpuste bl. Vasiľa Hopka v Brezne

V nedeľu 10. mája 2009 navštívil vladyka Peter, bratislavský eparcha, gréckokatolícku farnosť v Brezne pri príležitosti prvej odpustovej slávnosti. Farnosť je zasvätená bl. biskupovi a mučeníkovi Vasiľovi Hopkovi, ktorý bol 11. mája 1947, teda pred 62 rokmi, vysvätený na pomocného prešovského biskupa. Pred sv. liturgiou vladyka Peter požehnal novú ikonu blahoslaveného Vasiľa, v ktorej sú uložené jeho ostatky. Archijerejskú sv. liturgiu spolu s vladykom slávil: domáci farár Ján Koval', Peter Sabol – kancelár biskupského úradu, protopresbyter Ján Zavacký, Marián Sabol farár z Telgártu a Mons. Jozef Hrtús – dekan rímskokatolíckej farnosti v Brezne.

Biskup Rusnák v homílii poukázal na stretnutie Krista so samaritánkou a na dar živej vody, ktorú Kristus ponúka. Boh každému ponúka lásku, lásku, ktorá človeka nasýti natoľko, že už nebude túžiť po ničom inom. Žiadna láska neuspokojí naše potreby, len tá Božia. Človek vo svojej prirodzenosti túži po tejto láske, len nie vždy ju hľadá na tom správnom mieste. „Najväčšia oslava Boha je to, keď ho prijímam do svojho života“ – dodal na záver vladyka.

Na odpustovej slávnosti sa zišlo početné spoločenstvo veriacich. Domácich gréckokatolíkov z Brezna prišli povzbudiť i veriaci z Telgártu, Šumiaca, Polomky a z ďalších horehronských dedín. Na záver liturgickej slávnosti bolo myrovanie, po ktorom nasledovalo agapé a osobné stretnutie veriacich s vladykom Petrom. Bola to už druhá návšteva vladyku Petra v Brezne; prvá sa uskutočnila 24. augusta 2008.

Ján Koval'

Kňazský seminár sv. Gorazda v Nitre opäť otvoril svoje dvere

V sobotu 9. mája 2009 bol pre Kňazský seminár sv. Gorazda v Nitre výnimočný deň. Priestory seminára zaplnili ľudia všetkých vekových kategórií, aby s tunajšími seminaristami prežili niekoľko spoločných okamihov a tak sa nimi podelili o radosť z ich povolania. Program sa začal slávnostnou sv. omšou, ktorú o desiatej hodine dopoludnia v Katedrále sv. Emeráma celeburoval rektor seminára Mons. Pavol Zahatlan spolu so svojimi spolupracovníkmi. Na úvod bohoslužby odovzdal pozdrav od nitrianskeho biskupa Mons. Viliama Judáka. V homílii rozvinul myšlienku z Evanjelia sv. Jána, v ktorej Kristus hovorí Filipovi, že ten, kto vidí Jeho, vidí Otca. Podmienkou je, aby sme mali čisté srdce, a to dosiahneme tým, že budeme kontemplanovať Kristovu tvár, ako nás k tomu pozýva aj súčasný Svätý Otec Benedikt XVI.

Po skončení sv. omše nasledovalo slávnostné otvorenie dverí seminára prestrihnutím pásky pánom rektorom. Potom nasledovala prehliadka seminára a teologického inštitútu. Jednotlivé skupinky sprevádzali samotní bohoslovci, ktorí prezradili niečo zo života a tajov seminára. Po zaujímavom dopoludní nasledoval chutný obed. Popoludní program pokračoval v aule seminára prednáškou na tému „Povolanie“, v ktorej sa účastníkom prihovril otec špirituál ThLic. Róbert Dorman. Pre najmladších účastníkov prebiehal v átriu seminára paralelný program katechézou pripravenou rehoľnými sestrami doprevádzaný piesňami v podaní bohoslovcov. Program v átriu vyvrcholil zábavným programom pre všetky vekové kategórie, ktorý si pripravili prváci.

Na záver dňa sa všetci stretli v seminárskej kaplnke, kde počas adorácie ďakovali všemohúcemu Bohu za preukázané dobrodenia a zároveň vyprosovali pre Cirkve nové kňazské a rehoľné povolania. **Zdenko Králik**

Katolícka cirkev v SR v rokoch 1939 – 1945

V dňoch 12. a 13. mája 2009 sa konala v Nitre vedecká konferencia na tému Katolícka cirkev v Slovenskej republike 1939 – 1945, na ktorej sa zúčastnili renomovaní slovenskí cirkevní historici. Úvodný pozdrav a krátky vstup do danej problematiky predniesol hosťiteľ Mons. Viliam Judák, nitriansky biskup.

Prvý blok na tému Politický život otvorila Emília Hrabovec prednáškou na tému Vzťahy 1. Slovenskej republiky a Svätej stolice. Po nej vystúpil Milan S. Ďurica, ktorý hovoril o Cirkvi očami nemeckých spravodajcov

a diplomatov, Stanislav Kaššovic v tejto časti referoval o Kňazoch – poslancoch Snemu SR a blok uzavrel Pavol Kollár príspevkom o Cirkvi a odbojových aktivitách.

Popoludní konferencia pokračovala témou Kultúra. Daniel Dian predstavil Časopis Duchovný pastier v rokoch 1939 – 1945, Peter Kollár hovoril o Katolíckych novinách a ich vzťahu k SR a Milan Katutinec prítomných obohatil témou Spolok sv. Vojtecha v období existencie SR.

V stredu 13. mája konferencia pokračovala blokom o vnútrocirkevnom živote. Prvým prednášateľom bol Róbert Letz, ktorý predstavil vzťah katolíckeho episkopátu a Slovenskej republiky. Jaroslav Coranič hovoril o Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku v tomto období, Jozef Hal'ko predstavil Teologickú fakultu v Bratislava a Ľuboslav Hromják diecézne semináre na Slovensku. Blok uzavrela Stella Danková prednáškou o reholi Dcéry kresťanskej lásky.

Poslednú časť konferencie tvorili referáty o slovenských biskupoch. Prvým bol Ján Vojtaššák, biskup Spišskej diecézy, ktorého predstavil František Dlugoš. Peter Slepčan hovoril o Michalovi Buzalkovi ako prvom biskupovi v Bratislave. Ivan A. Petranský referoval o aktivitách Andreja Škrábika v období prvej SR a o jeho aktivitách v roku 1944 rozprával Gabriel Brendza. Peter Zubko sondoval v živote biskupa Jozefa Čárskeho a konferencia vyvrcholila prednáškou o odvážnom biskupovi bl. Pavlovi Gojdičovi z úst Petra Borzu.

Z druhého dňa konferencie sa ospravedlnili Mons. Viliam Judák, ktorý mal hovoriť o arcibiskupovi Karolovi Kmeťkovi, Juraj Dolinský s témou Rehoľný život v období prvej SR a Peter Mulík mal mať referát o vzťahu Katolíckej cirkvi k iným cirkvám. Všetky príspevky budú uverejnené v časopise Duchovný pastier. **Zdenko Králik**

Poznáme víťazov celoslovenského kola Biblickej olympiády v kategórii základných škôl

Víťazom celoslovenského kola Biblickej olympiády v kategórii základných škôl sa 13. mája 2009 stali žiaci z Banskobystrickej diecézy. Prvé miesto v súťaži zamerané na poznávanie Svätého písma vybojovalo družstvo zo Základnej školy sv. Alžbety v Novej Bani.

Druhé miesto patrí družstvu zo Základnej školy s materskou školou v obci Banka pri Trnave v Trnavskej arcidiecéze. Žiaci Spojenej katolíckej školy v Nitre obsadili tretie miesto pre Nitriansku diecézu.

Vo štvrtok 14. mája bude celoslovenské kolo Biblickej olympiády na Donovaloch pokračovať, zápoliť bude desať víťazných družstiev stredných škôl Slovenska. -zj-